

Miljøgodkendelse efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 11

Udvidelse af økologisk ægproduktionen

Sørup Hønseri I/S, Vestre Landevej 172, 4952 Stokkemærke

Lolland Kommune, Jernbanegade 7, 4930 Maribo

Sags nr. 300992

Godkendelsesdato: 17. november 2016

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse.....	2
Datablad.....	4
1 Ansøgning og godkendelse.....	5
1.1 Ansøgningen om miljøgodkendelse	5
1.2 Samlet vurdering og afgørelse	5
1.3 Ikke teknisk resume	6
1.4 Offentlighed	8
2 Generelle forhold.....	11
2.1 Beskrivelse af husdyrbruget.....	11
2.2 Biaktivitet.....	12
2.3 Påvirkning fra andre husdyrbrug	12
2.4 Meddelelsespligt – anlæg, arealer og ejerforhold.....	13
2.5 Gyldighed og andre godkendelser	13
2.6 Retsbeskyttelse	14
2.7 Revurdering af miljøgodkendelse	14
3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	15
3.1 Afstandskrav, bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv.	15
3.2 Placering i landskabet	16
3.3 Beplantning.....	19
4 Husdyrhold, staldanlæg og drift	21
4.1 Husdyrhold og staldindretning	21
4.2 Husdyrgødning.....	23
4.3 Fodring.....	25
4.4 Ventilation	27
4.5 Vand – og energiforbrug.....	27
4.6 Spildevand og regnvand.....	29
4.7 Olieoplæg	30
4.8 Affald og døde dyr	31
4.9 Pesticider, medicin og kemikalier	32
4.10 Driftsforstyrrelser eller uheld	32
5 Forurening og gener fra husdyrbruget	34
5.1 Ammoniak og natur	34
5.2 Lugt	40

5.3	Fluer og skadedyr	41
5.4	Transport	42
5.5	Støj fra anlæg og maskiner	43
5.6	Støv fra anlæg og maskiner	43
5.7	Lys	44
6	Arealerne	45
6.1	Udearealer til høns	45
6.2	Udearealerne og naturbeskyttelse	47
7	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	49
7.1	BAT staldanlæg	49
7.2	BAT foder	50
7.3	BAT energiforbrug.....	50
7.4	BAT vandforbrug	51
7.5	BAT opbevaring af husdyrgødning.....	52
8	Egenkontrol og dokumentation	54
9	Alternative løsninger og 0-alternativ.....	56
10	Husdyrbrugets ophør	57
11	Bilagsliste	58
11.1	Bilag 1.....	58
11.2	Bilag 2.....	62
11.3	Bilag 3.....	63
11.4	Bilag 4.....	65

DATABLAD

Titel: Miljøgodkendelse efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 11
Udvidelse af økologisk ægproduktionen, Sørup Hønseri I/S, Vestre Landevej 172, 4952 Stokkemarke

Lovgrundlag: Husdyrgodkendelseslovens (Lovbek. nr. 442 af 13. maj 2016) § 11, stk. 1

Dato for godkendelse: 17. november 2016

Ansøgningsnummer: 48801 – version 8

CVR nummer: 25838238[4]

CHR nummer: 70756

Ejendomsnummer: 3600008544

Bedriftens ejer på ansøgningstidspunktet: I/S Sørup Hønseri v B & J Christensen

Ansøger: Jørgen Lasse Christensen, Løjetvej 7, 4920 Søllested – loejetgaard@gmail.com

Ansøgers konsulent: Inger Knude (m. fl.), Kolding Herreds Landboforening – ika@khl.dk

Godkendelses- og tilsynsmyndighed: Lolland Kommune, Teknik- og Miljømyndighed, Jernbanegade 7, 4930 Maribo

Lolland Kommunes eksterne rådgiver naturvurdering: Aglaja v. Eigil Plöger

Sagsbehandler: Natur- og miljøsagsbehandler Catarina Jensen

Kvalitetssikring: Natur- og miljøsagsbehandler Dorthe Prip Lahrmann

I ANSØGNING OG GODKENDELSE

I dette kapitel gives en kort beskrivelse af den ansøgte produktion, den endelige afgørelse, miljøgodkendelsens indhold, og hvordan offentligheden har haft indflydelse på projektet og kommunens vurderinger.

I.1 ANSØGNINGEN OM MILJØGODKENDELSE

I/S Sørup Hønseri ved Brita og Jørgen Lasse Christensen har efter husdyrgodkendelseslovens¹ § 11, stk. 1 søgt om miljøgodkendelse til på ejendommen Vestre Landevej 172, 4952 Stokkemarke at udvide holdet af økologiske læggehøns i eksisterende bygninger.

Ansøgning om miljøgodkendelse omfatter alle landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen. Der er udover udearealer til hønsene ingen tilhørende arealer, da alle markarealer er forpagtet ud.

Ansøgningen omfatter:

- Udvidelse af ejendommens besætning af økologiske høns **fra** 72 DE² svarede til en besætning på 12.000 årshøns **til** 113 DE² svarede til en besætning på 18.736 årshøns og 19.781 stipladser.
- Ændring i 3 ud af 4 stalde fra gulvdrift med gødningskummer til etageanlæg med gødningsbånd.

Ansøgningen er indsendt til Lolland Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk første gang den 7. februar 2014.

I.2 SAMLET VURDERING OG AFGØRELSE

Lolland Kommune meddeler hermed godkendelse til det ansøgte på baggrund af ansøgers oplysninger og på betingelse af, at godkendelsens vilkår overholdes.

Ved gennemførelse af det ansøgte, er det Lolland Kommunes samlede vurdering

- **At ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forbygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik, samt**
- **At husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne.**
-

Godkendelsen indeholder under de forskellige kapitler 4 – 6 en miljøteknisk beskrivelse, Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering af det ansøgte, og dets miljømæssige påvirkninger af miljø, natur og naboer. Kapitel 3 indeholder en nærmere beskrivelse af ejendommen og husdyrbruget i forhold til omgivelserne. Desuden er der efterfølgende kapitler om renere teknologi, egenkontrol, alternativer til det ansøgte og om ophør af drift på ejendommen.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

² DE = dyreenheder beregnet på godkendelsestidspunktet

Der er til hvert afsnit stillet de nødvendige vilkår. For forhold, der er reguleret af lovgivningen, er der kun stillet vilkår, såfremt Lolland Kommune vurderer, at der er behov for skærpe i forhold til lovgivningen.

Samtlige vilkår fremgår af bilag 1.

1.3 IKKE TEKNISK RESUME

Husdyrhold

På Vestre Landevej 172 der en besætning af økologiske høns med produktion af æg til konsum. Der er søgt om at udvide antallet af stipladser til høns fra 12.000 stk. til 19.781 stk. i eksisterende bygninger. Af ejendommens 4 stalde til høns renoveres de 3, hvor der installeres etager og gødningsbånd – rent praktisk er det 2 staldebygninger ud af 3, som renoveres.

Beliggenhed

Staldene på Vestre Landevej 172 ligger ca. 220 m fra den nærmeste nabo, som er et enkelt beliggende hus i landzone. Nærmeste samlede bebyggelse er Sørup, som ligger ca. 240 m fra ejendommens stalde. Nærmeste byzone er Stokkemarke, som ligger ca. 2,5 km fra ejendommen.

Ejendommen ligger tæt ved Vestre Landevej, hvortil der er gode adgangsforhold.

Ejendommen ligger helt op ad område registreret som eng, der er omfattet af beskyttelsesbestemmelserne i Naturbeskyttelsesloven § 3.

Arealer

Alle ejendommens dyrkede arealer er forpagtet ud. Den resterende del anvendes til udearealer til hønsene på ejendommen. Hovedparten af de arealer er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3, stk. 2. Der er givet dispensation til anvendelse af de beskyttede arealerne til folde til hønsene.

Husdyrgødning

Gødning fra de renoverede stalde med gødningsbånd fjernes løbende, og gødningen opbevares i overdækket container ved ejendommen. Containerne fragtes løbende til modtager af gødningen. Fra stalden, der ikke renoveres, fjernes der kun dybstrøelsesgødning.

Mellem hvert hold høns i de 4 stalde, tømmer staldene helt for dybstrøelsesgødning. Det betyder, at der maksimalt 1 gang årligt fjernes dybstrøelsesgødning fra hver stald til høns.

Husdyrgødningen fra ejendommens stalde afhentes af landmand i Guldborgsund Kommune.

Ammoniak og natur

Lolland Kommune har vurderet den ansøgte produktions påvirkning af naturen omkring ejendommen i forhold til ammoniak fra staldene.

Lolland Kommunes samlede vurdering af påvirkninger fra anlægget med hensyn til ammoniak er, at der ikke vil blive en negativ påvirkning af naturen i området med den ansøgte udvidelse. På grund af ændret staldsystem i 3 ud af 4 stalde reduceres ammoniakemissionen med 32 % ved udvidelse af dyreholdet med 56 %.

Lugt

De beregnede lugtgeneafstande er alle overholdt i forhold til enkelt beliggende bolig i landzone, til samlet bebyggelse og byzone.

Det er i forbindelse med ansøgningen beregnet, at der indenfor en radius af 237 m fra ejendommen kan opstå lugtgener af betydning fra den daglige drift på ejendommen. Der ligger kun én ejendom indenfor den afstand. Der er derfor sket høring angående udkast til denne godkendelse af ejer og evt. lejer af ejendommen.

Transport

Ansøger har ikke oplyst specifikt om antallet af transporter inden – og efter udvidelsen af dyreholdet på ejendommen. Der vil komme flere transporter af foder til ejendommen, samt flere transporter af gødning fra ejendommen. Antallet af transporter af hønniker til ejendommen og æg fra ejendommen forventes ikke at stige, idet der i stedet transporteres flere dyr eller æg med den enkelte transport. Vestre Landevej 172 ligger lige ud til Vestre Landevej, så der er gode forhold angående til- og frakørsel til ejendommen ud væsentlig gene for naboer til ejendommen.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for håndtering af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald samt mht. støv og lyspåvirkning m.v. af omgivelserne. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, ikke vurderes at være væsentlige.

BAT

Det er Lolland Kommunes vurdering, at BAT krav er overholdt i forhold til staldanlæg, foder, energiforbrug, vandforbrug, opbevaring af husdyrgødning og i forhold til management.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Ansøger oplyser, at kontraktlige forpligtigelser ikke kan opfyldes, hvis der den ansøgte udvidelse af produktionen ikke sker. Ansøger finder, at udvidelse på den eksisterende ejendom er mest rationelt, da staldene, som fremadrettet skal anvendes til produktionen, allerede findes på ejendommen.

Dato

Udnyttelsen af denne godkendelse skal være begyndt indenfor 2 år fra godkendelsen, er meddelt. Ændring i de eksisterende stalde skal være påbegyndt og skride frem senest 2 år fra datoen for denne godkendelse.

I.4 OFFENTLIGHED

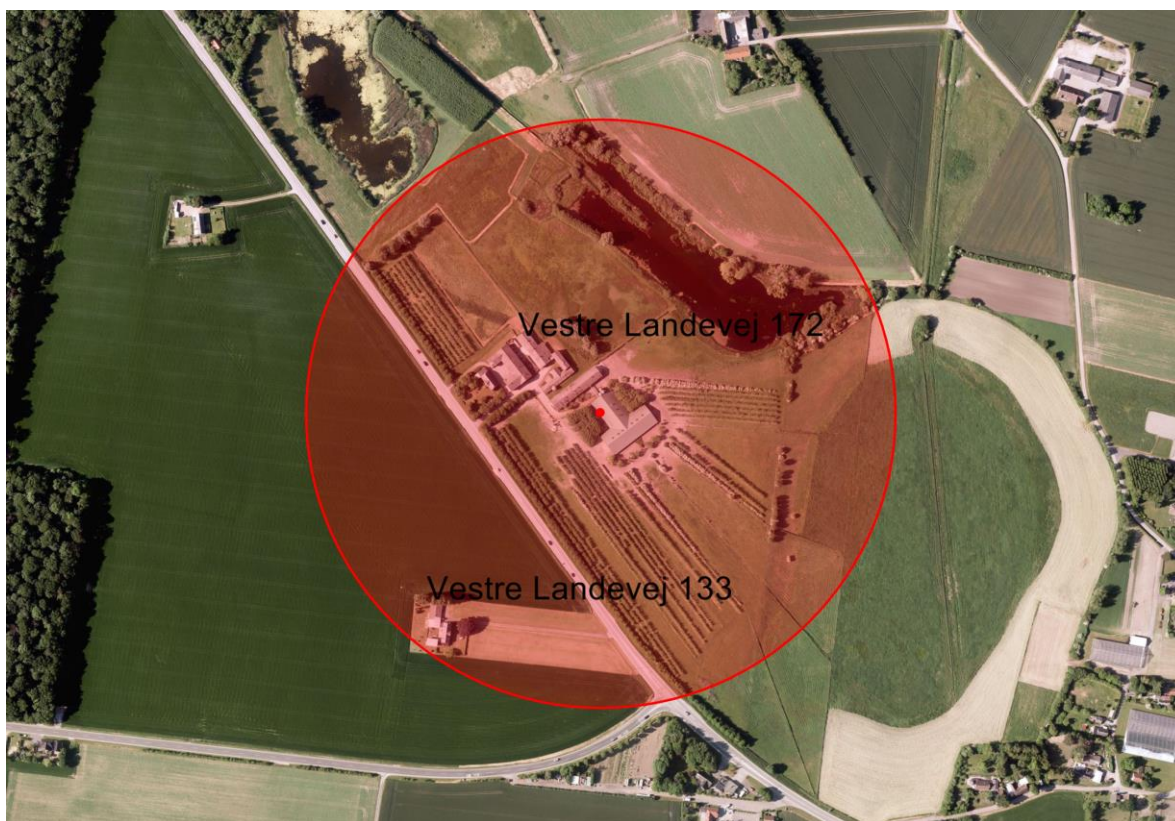
Høring af udkast til miljøgodkendelse

Udkast til denne miljøgodkendelse blev den 21. oktober 2016 sendt i høring hos ansøger og dennes konsulent i 3 uger.

Orientering om udkast til denne godkendelse, samt oplysning om, hvordan det samlede udkast kunne rekvireres, blev efter godkendelseslovens § 55, stk. 4 samme dag sendt til ejer og lejer af ejendomme indenfor konsekvensområdet³ - se kort 1.3.1. Konsekvensområdet for den ansøgte drift er beregnet til at omfatte ejendomme, der ligger mindre end 237 m fra staldene. Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er ejer/lejer af ejendomme udenfor konsekvensområdet, der vil blive påvirket med en væsentlig gene som f.eks. øget lugt, trafikbelastning eller støj.

Nedenstående ejendom ligger indenfor konsekvensområdet (237 m) angående lugt fra Vestre Landevej 172 efter den ansøgte udvidelse:

Vestre Landevej 133

Kort 1.3.1 Konsekvensområde lugt i ansøgt drift

³ "Konsekvensområde" er det område indenfor hvilket Natur- og Miljøklagenævnet (NMKN-130-00344 og NMKN 132-00564) skønner, at man periodevis kan udsættes for væsentlige gener fra produktionen på en given ejendom med husdyrproduktion. Afstanden beregnes i www.husdyrgodkendelse.dk.

Høring om udkast til miljøgodkendelse gav ikke anledning til bemærkninger.

Klage over afgørelse om miljøgodkendelse

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet ifølge Husdyrgodkendelseslovens § 76, stk. 1. Klageberettigede er en række organisationer fastlagt i loven, samt alle med en væsentlig individuel interesse i afgørelsen.

Klagen skal indsendes via Klageportalen, som findes på www.nmkn.dk. Fristen er 4 uger efter offentliggørelsen af afgørelsen den 18. november 2016. Klagen skal derfor være modtaget senest 16. december 2016.

Når klagen er indgivet via Klageportalen, vurderer Lolland Kommune om klagen giver anledning til at ændre afgørelsen. Hvis Lolland Kommune fastholder afgørelsen, sender vi relevante oplysninger i sagen videre til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er en forudsætning for at få behandlet klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet via Klageportalen. Hvis klageren får helt eller delvist medhold, refunderer Natur- og Miljøklagenævnet gebyret.

Hvis du mener, du er berettiget til at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du kontakte Lolland Kommune. Om du fritages, er Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse.

Lolland Kommune giver besked til den, der har fået afgørelsen, om at den er blevet påklaget.

Ifølge Husdyrgodkendelsesloven § 81, stk. 1 har en klage over denne afgørelse ikke opsættende virkning, medmindre klagenævnet bestemmer andet.

Godkendelsen er fremsendt til følgende:

- Jørgen Lasse - og Brita Christensen, Løjetvej 7, 4920 Søllested – loejetgaard@gmail.com
- Inger Knude, KHL - (ansøgers konsulent) – ika@khl.dk
- Embedslægerne/Sundhedsstyrelsen – sjl@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening (DN) – dnlolland-sager@dn.dk
- Det Økologiske Råd – husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF) – natur@dof.dk, lolland@dof.dk
- Danmarks Sportsfisker Forbund – post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Fiskeriforening – mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen – nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Friluftsrådet – fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet Storstrømmen – terkeljmaribo@gmail.com
- Dansk Botanisk Forening – perh@snm.ku.dk

Orientering om godkendelsen er sendt til ejer/lejer af ejendomme indenfor konsekvenszonen – se under "høring om udkast til miljøgodkendelse".

Ønskes afgørelsen afgjort ved domstolene, skal retssagen ifølge Husdyrgodkendelsesloven § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Lolland Kommune den 17. november 2016

Catarina Jensen
Natur- og miljøsagsbehandler

2 GENERELLE FORHOLD

I dette kapitel beskrives en række juridiske forhold ved godkendelsen, såsom husdyrholdet størrelse, gyldighed og retsbeskyttelse.

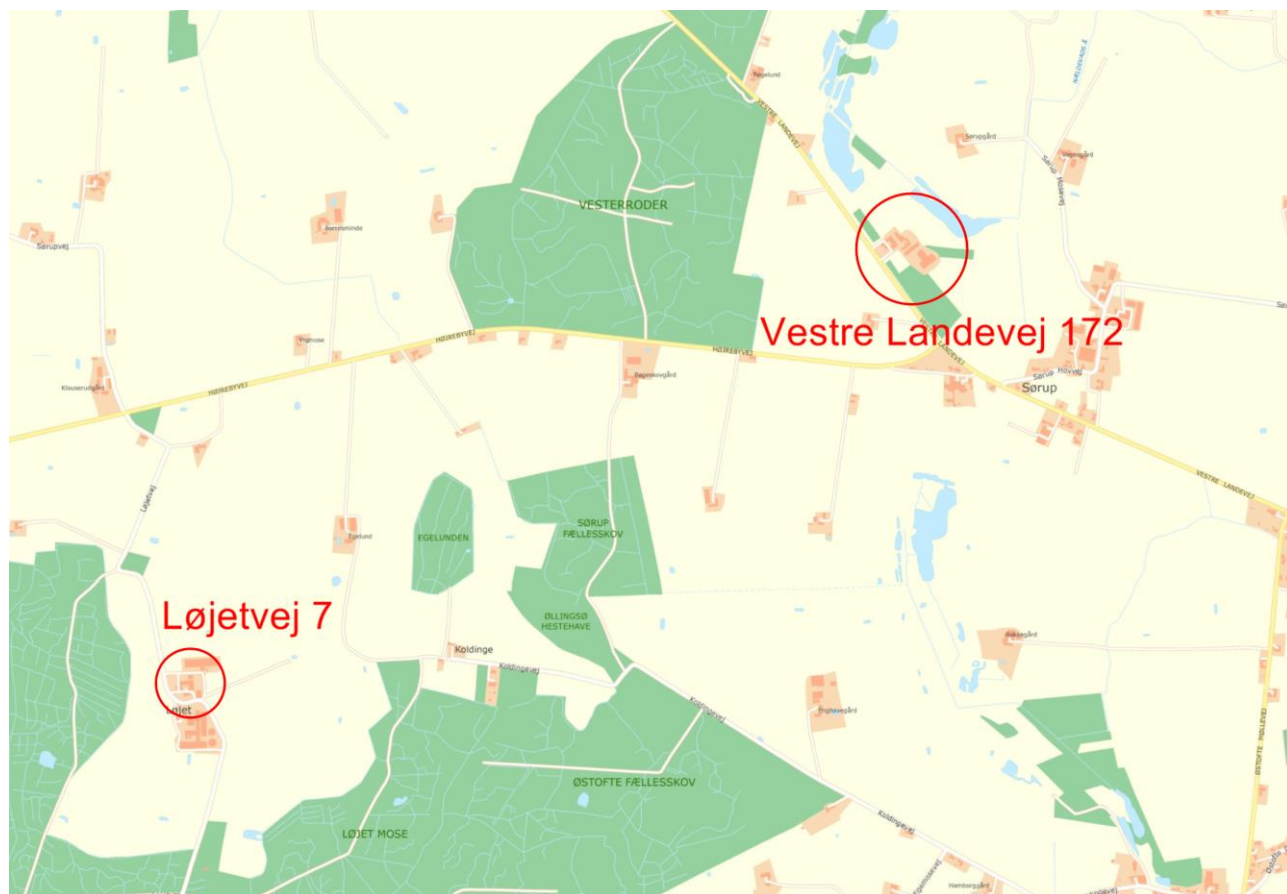
2.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Ejendommen Vestre Landevej 172 drives sammen med ejendom beliggende Løjetvej 7, 4920 Søllested. På Løjetvej 7 er der også hold af æglæggende økologiske høns.

Både hønseholdet på Vestre Landevej 172 og Løjetvej 7 er lovligt etableret og anmeldt til Maribo Kommune før 2007. Begge ejendomme drives økologisk, og begge ejendomme

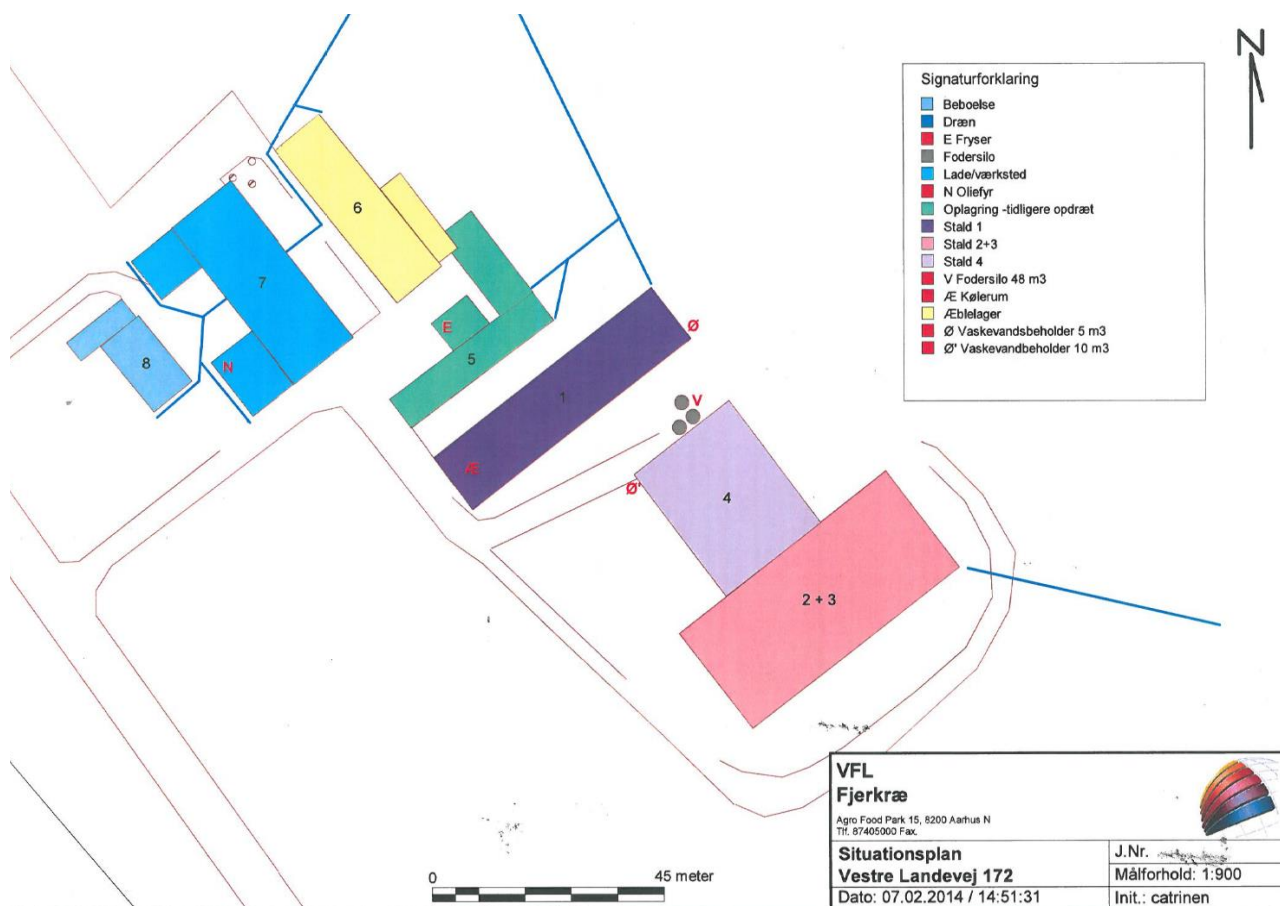
s markarealer – undtagen udearealer til hønsene - er p.t. forpagtet ud.

Gødning fra hønseholdet på Vestre Landevej 172 anvendes på 3. mands arealer. Håndtering og anvendelsen af gødningen fra hønsene beskrives nærmere i afsnit 4.2.

Kort 2.1.1 Vestre Landevej 172 og Løjetvej 7

På Vestre Landevej 172 er der 3 staldbygninger til hønseholdet. (stald 1, 2+3 og 4). Desuden er der en beboelse samt diverse driftsbygninger – herunder bl.a. lager til æbler

Kort 2.1.1 Oversigtskort over ejendommen fremsendt af ansøger

Vilkår

- Der skal altid findes et eksemplar af denne godkendelse på driftsenheden Vestre Landevej 172, 4952 Stokkemarke, og den driftsansvarlige og ansatte på ejendommen skal være bekendt med godkendelsens vilkår.

2.2 BIAKTIVITET

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er biaktivitet i forbindelse med driften af ejendommen.

2.3 PÅVIRKNING FRA ANDRE HUSDYRBRUG

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning til § 11, § 12 og § 16 husdyrgodkendelser kan der kun gives tilladelse/godkendelse (§§ 10, 11, 12 og 16) til udspreddning af husdyrgødning i oplande, der afvander til kvælstoffølsomme vandområder⁴, såfremt det samlede dyrehold i op-

⁴ Alle vandområder undtaget vandområder, hvor den betydende faktor for miljøtilstanden ikke er nitratudvaskning i den størrelsesorden, som det fastlagte beskyttelsesniveau til overfladevand og afskæringskriteriet, giver mulighed for. Sådanne vandområder ligger udenfor Nature 2000 områderne og er typisk åbne farvande, som Skagerrak og

landet ikke har været stigende siden 2007 (MST tal fra CHR). Har dyreholdet været stigende, kan der kun gives tilladelse/godkendelse, såfremt der kan gennemføres projektilpasning, således, at der fra de arealer, der skal anvendes til udspreddning af husdyrgødningen fra ejendommen, efter tilladelse/godkendelse er givet, ikke udledes mere kvælstof (N-efter) til overfladevand, end der udledes fra et rent planteavlsbrug på de samme arealer (svarende til udelukkende kunstgødning på ansøgte arealer efter gældende normer).

Denne godkendelse omfatter ingen udspreddningsarealer.

Ejendommen Vestre Landevej ligger ellers i oplandet til Smålandsfarvandet (Natura 2000 område 173). Dyreholdet i oplandet til Smålandsfarvandet har været faldende i perioden 2007 til 2015.

Kumulation i forhold til ammoniak og lugt fra anlægget behandles i afsnit 5.1 og afsnit 5.2.

2.4 MEDDELELSEPLIGT – ANLÆG, AREALER OG EJERFORHOLD.

Alle ændringer og udvidelse af driften og produktionen på Vestre Landevej 172, 4952 Stokkemarke, der ligger ud over det, som der er givet mulighed for med denne godkendelse, skal forelægges Lolland Kommune til vurdering af, om ændringen eller udvidelsen kræver et tillæg til denne godkendelse eller er anmeldelsespligtig.

Da husdyrgødning produceret på ejendommen ønskes udspreddt 3. mands arealer skal arealerne være godkendt efter Husdyrgodkendelseslovens § 11, § 12 eller § 16 til modtagelse af husdyrgødning af samme kvalitet, som den der produceres på ejendommen eller være uden for nitrat- eller fosforklasserne (klasse 0 arealer).

Lolland Kommune skal orienteres om og vurderer, om ændret levering af husdyrgødning fra Vestre Landevej 172, 4952 Stokkemarke til anden ejendom sker indenfor denne godkendelses og Husdyrgodkendelseslovens rammer.

Den driftsansvarlige skal desuden underrette Lolland Kommune, såfremt der sker ejerskifte eller udskiftning af den driftsansvarlige, eller hvis besætningen af høns helt eller delvis ophører i en periode.

Bedriften skal desuden til enhver tid leve op til gældende regler i lovgivningen, selvom disse regler kan være skærpende i forhold til denne godkendelse.

2.5 GYLDIGHED OG ANDRE GODKENDELSER

Udnyttelsen af denne godkendelse skal være begyndt indenfor 2 år fra den er meddelt. Det betyder, at ændringer i eksisterende stalde skal være begyndt og skride frem inden 2 år fra denne godkendelse er givet. Ellers bortfalder godkendelsen.

Nordsøen (citat fra MST vejledning).

Hvis denne godkendelse ikke har været udnyttet helt eller delvist i 3 på hinanden følgende år efter ovenstående 2 år, betragtes det som kontinuitetsbrud. Herefter vil den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet bortfalde jf. husdyrgodkendelsesloven (fodnote 1, side 5) § 33, stk. 3.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i lovgivningen, selvom disse regler kan være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Lolland Kommune gør desuden opmærksom på, at det er ansøgers eget ansvar at indhente evt. andre relevante tilladelser og dispensationer efter anden lovgivning.

Det er desuden ansøgers eget ansvar at kontakte relevante vandværker om muligheden for levering af den nødvendige mængde vand til ejendommen – mere om det under afsnittet om vandforbrug.

2.6 RETSBESKYTTELSE

Med denne godkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Retsbeskyttelsen udløber derfor i 2024 på samme dato, som denne godkendelse er givet.

Lolland Kommune kan dog i særlige tilfælde jf. Husdyrgodkendelsesloven § 40, stk. 2 meddele forbud eller påbud før de 8 år er forløbet.

2.7 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSE

Virksomheders miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år revurderes jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁵ § 40. Dog skal den første revurdering foretages 8 år efter denne godkendelsen er meddelt. Dvs., at den første revurdering skal ske senest i 2024.

Ved sådan en revurdering vurderes godkendelsen i if. til den teknologiske udvikling, og om nødvendigt afgøres det, at godkendelsen skal ajourføres.

⁵ Bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

3 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

I dette kapitel beskrives projektet set i forhold til afstandskrav til naboer, vandforsyning, offentlig vej mv. samt husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv. samt i forhold til andre større husdyrbrug. Desuden beskrives husdyrbrugets placering i landskabet med hensyn til landskabelige værdier.

3.1 AFSTANDSKRAV, BYGGE- OG BESKYTTELSESLINJER, FREDNINGER MV.

Staldene på ejendommen Vestre Landevej 172 ligger nu og efter udvidelsen af besætningen på ejendommen ca. 220 m fra den nærmeste nabo, som er Vestre Landevej 133. Nærmeste samlede bebyggelse er Sørup, som ligger ca. 500 m fra staldene på ejendommen. Nærmeste byzone er Stokkemarke, som ligger ca. 2.5 km fra Vestre Landevej 172 se kort 3.1.1.

Kort 3.1.1 Vestre Landevej 172 if. nabo, samlet bebyggelse (Sørup) og byzone (Stokkemarke)

Vestre Landevej 172 ligger i oplandet til Natura 2000 område nr. 173 – Smålandsfarvandet. Ejendommen i relation til Natura 2000 samt beskyttet natur og vandhuller er beskrevet i afsnit 5.1 om ammoniak og natur.

Lovbundne afstandskrav i relation til ejendommen fremgår af nedenstående tabel 3.1.2.

	Afstand fra anlægget (m)	Lovkrav minimum (m)
Ikke almene vandforsyningsanlæg (findes på samme ejendom)	47	25
Almene vandforsyningsanlæg	>1.000	50
Vandløb/dræn og vandhuller	>15	15
Offentlig vej	67	15
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	25
Beboelse på samme ejendom	50	15
Naboskel	85	30
Nabobeboelse (Vestre Landevej 133)	220	50
Samlet bebyggelse (Sørup)	500	-
Byzone (Stokkemarke)	2.500	50

Tabel 3.1.2 Generelle afstandskrav (Husdyrgodkendelseslovens § 6 og § 8)

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at alle afstandskrav i Husdyrgodkendelseslov § 6 og § 8 er overholdt for ejendommens staldanlæg.

Det er desuden Lolland Kommunes vurdering, at placeringen af det samlede anlæg nu - og efter udvidelsen af dyreholdet ikke er i konflikt med diverse bygge- og beskyttelseslinier – f.eks. strand-, skov-, og fortidsmindebyggelinier.

Vilkår

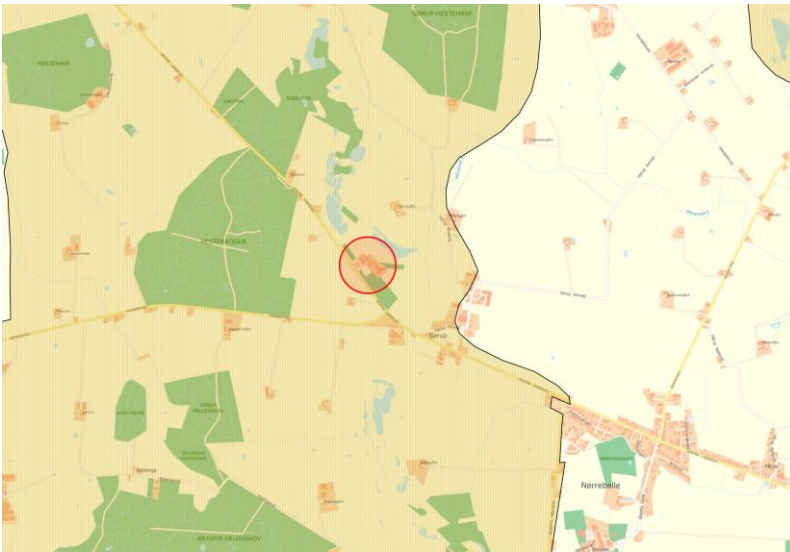
Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til bygge- og beskyttelseslinier, afstandskrav, fredninger m.v.

3.2 PLACERING I LANDSKABET

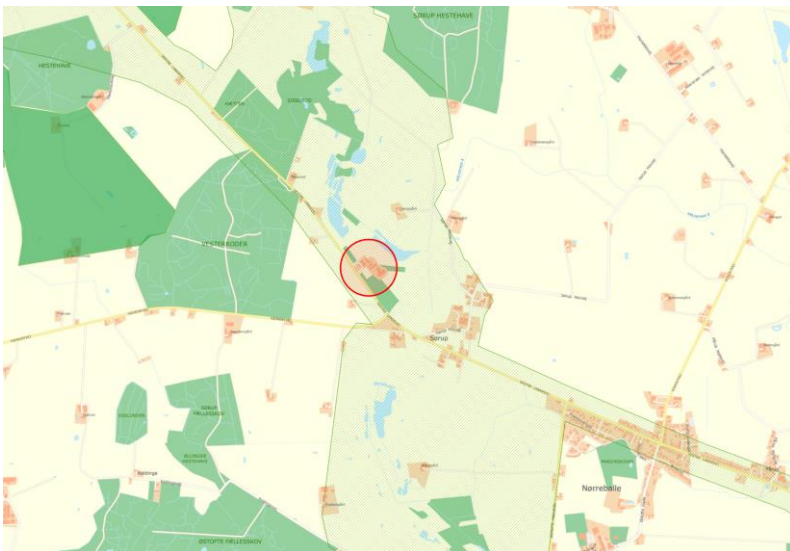
Vestre Landevej 172 ligger ca. mellem Nørreballe og Stokkemarke, hvor Stokkemarke er nærmeste byzone. Området er præget af landbrugsarealer, skov, mindre vandhuller, spredt bebyggelse og mindre byer.

Jf. Lolland Kommunes kommuneplan ligger ejendommen Vestre Landevej 172 udenfor område betegnet som "nationalt geologisk interesse område" samt udenfor "større uforstyrrede landskaber".

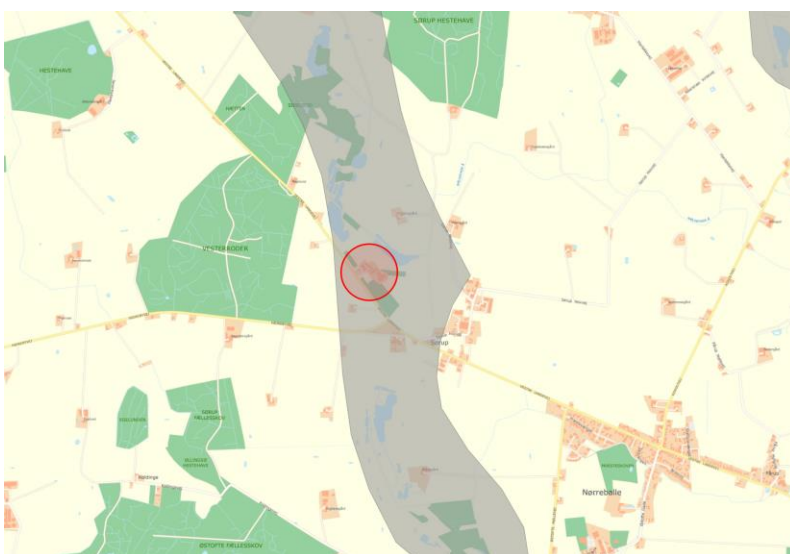
Jf. kommuneplanen ligger ejendommen indenfor område betegnet som "jordbrugsområde med særlige natur- og landskabsværdier", område med "skovrejsning ønsket", "særlige lokal naturområde" samt område med "økologiske forbindelser".

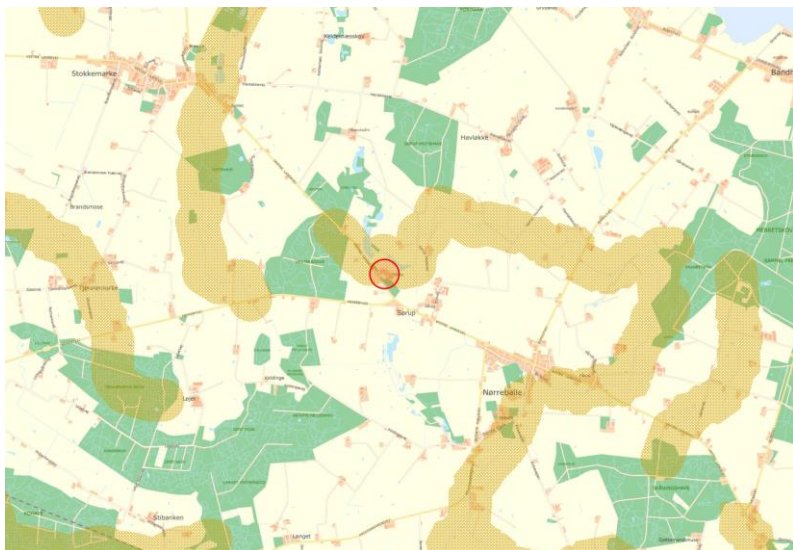
Kort 3.2.1 Ejendommen i forhold til jordbrugsområde med særlige natur- og landskabsværdier

Kort 3.2.2 Ejendommen i forhold til område med skovrejsning ønsket

Kort 3.2.3 Ejendommen i forhold til særlige lokal naturområde

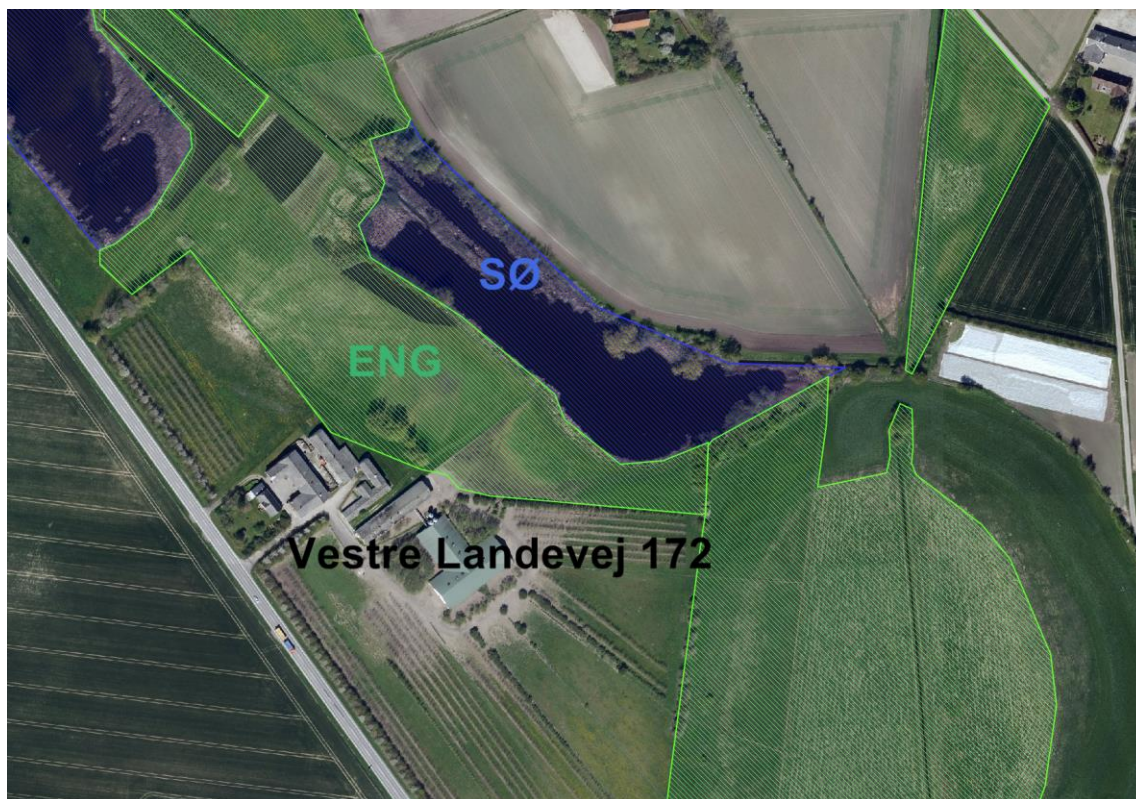

Kort 3.2.4 Ejendommen i forhold til økologiske forbindelser

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune har ikke bemærkninger til ejendommens placering i landskabet, da der er tale om en eksisterende ejendom.

Ejendommen ligger i koto 8. Bag ejendommen er der fald ned mod eng - og sø område beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kort 3.2.5 Ejendommen i forhold til beskyttet natur

I forhold til nabobeboelser, samlet bebyggelse og byzone ligger ejendommen godt, da der er god afstand til naboer og bebyggelser, samt gode tilkørselsforhold til ejendommen.

Se efterfølgende afsnit angående beplantning.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation placering i landskabet.

3.3 BEPLANTNING

Langs ejendommen ud mod Vestre Landevej er der, inden denne godkendelse blev søgt, etableret et levende hegn.

Ansøger har i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse ikke beskrevet yderlig beplantning.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Da der er ansøgt om udvidelse af hønsehødet i eksisterende bygninger finder Lolland Kommune den eksisterende beplantning for tilstrækkelig.

Da ejendommen ligger i område med særlige natur- og landskabsværdier samt ligger i område med økologiske forbindelser, vil Lolland Kommune dog stille vilkår om, at det eksisterende levende hegn ud mod Vestre Landevej skal beholdes og vedligeholdes efter behov. Ud over dette levende hegn er der plantet en del mere mellem og på udearealerne til hønsene – herunder en del æbletrær.

*Kort 3.3.1
Eksisterende
beplantning ved
Vestre Landevej
172*

Vilkår

- Den eksisterende beplantning ud mod Vestre Landevej – se på kort 3.3.1 - skal bibeholdes og vedligeholdes efter behov.

4 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

I dette kapitel beskrives husdyrholdets sammensætning, staldindretning, fodring, vand- og energiforbrug, samt håndtering af spildevand, regnvand, affald, pesticider, driftsforstyrrelser og uheld.

4.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

Der er søgt om udvidelse af holdet af økologiske æglæggende høns i eksisterende stalde. Ud af 4 stalde ændres 3 fra gulvdrift til stalde med etagesystem og gødningsbånd. Ved ændring af stald fra gulvdrift til etagesystem kan der være flere høns (stipladser/hønepladser) i den enkelte stald. Gødningsbåndene betyder, at der flere gange om ugen fjernes fast gødning fra staldene. Fra alle staldene vil der fortsat være udgang til udendørs græsdækkede fold, som er et krav if. med økologisk hold af høns.

Dyretype	Stipladser (hønepladser) - før	Stipladser (hønepladser) - ansøgt
Høns - gulvdrift	12.000	3.000
Høns - etage	0	16.781
I alt	12.000	19.781

Tabel 4.1.1 Antal høns på stald før og efter.

De 3 stalde, der ændres fra gulvdrift til etagedrift, etableres som beskrevet i Miljøstyrelsens Teknologiblad "etagesystem ved ægproduktion"⁶. I den 4. stald fortsættes der med almindelig gulvdrift. Ellers sker driften af alle staldene efter Miljøstyrelsens byggeblad "ægproduktion, økologiske høner"⁷. Etablering og drift af gødningsbåndene i staldene med etagesystem sker i henhold til Miljøstyrelsens teknologiblad "hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns, som ikke holdes i bur"⁸.

Der er ikke produktion af hønniker på ejendommen. Indkøbte hønniker indsættes i staldene få uger inden æglægningen påbegyndes.

Fordelen ved hønseshold i etagesystem er, ud over den høje belægning og dermed bedre udnyttelse af pladsen, at en stor del af gødningen kan fjernes fra stalden, mens der er dyr i stalden. Det betyder mindre ammoniakemission fra de pågældende stalde. Dybstrøelsen i de stalde fjernes som hidtil mellem hvert hold høns. Ved traditionelle skræb-høns eller traditionelle økologiske høns fjernes al gødningen i form af dybstrøelse kun mellem hvert hold høns.

I den ansøgte drift for de 3 stalde med etagesystem fjernes den største del af gødningen fra staldene ved gødningsbånd 3 gange om ugen. I stalden, som der ikke sker ændringer med, fortsætter driften som traditionel økologiske drift med dybstrøelse som eneste gødningsform.

⁶ Staldindretning – etagesystem ved ægproduktion, version 1, 17.05.2011

⁷ Driftsystem – ægproduktion, økologiske høner – version 1, 15.03.2011

⁸ Hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns, som ikke holdes i bur version 1, 17.05.2011

I stalde med gødningsbånd fjernes gødningen, der kommer fra hønsene på slates (perforeret opholdsareal med foder og vand) og fra hønsene på siddepindene. Den resterende del af gødningen på skrabearealet er blandet med strøelse, og denne dybstrøelse fjernes fra stalden, når stalden tømmes for høns, som ved traditionel drift med strøelse.

Ansøgers konsulent oplyser følgende:

Etageanlæggene vil ved hyppig udmugning (3 gange pr. uge) reducere ammoniakfordampningen med 36 % i forhold til det indtastede gulvsystem "Voliere med gødningsbånd" - jf. teknologiblad om hyppig fjernelse af gødning. Da det elektroniske ansøgningssystem ikke kan håndtere ammoniak beregningen ved hyppig udmugning, er effekten derfor (i den elektroniske ansøgning) sat ind som kemisk luftvasker. Det understreges, at der ikke er tale om kemisk luftvaskning, men effekten af hyppig udmugning.

Fra gødningsbåndet overføres gødningen til overdækket container, der afhentes på ejendommen og løbende køres til modtager af gødningen. Kontinueret fjernelse af gødning fra etage-staldene betyder mindre ammoniakemission fra staldene, end en traditionel drift med det samme antal dyr ville betyde.

Der er i denne ansøgning oplyst en produktionstid på 58 uger ud af 60 uger og en dødlighed på 4 % med en middeldødelighed på 2 %.

Beregningen jf. teknologibladet "driftssystem for økologiske høns er følgende:

$$19.781 \text{ hp} \times 58/60 \times 0,98 = 18.739 \text{ årshøns.}$$

Det betyder, at alle staldene i løbet af ét år er i gennemsnit 18.739 høns i staldene, og den maksimale belægning totalt er 19.781 høns.

Reelt udskiftes hele hønseholdet i en stald jf. ovenstående oplysning hver 60. uge. Efter 58 uger i stalden fjernes hele holdet af høns i stalden, stalden rengøres og tørres. 2 uger efter det tidligere hold af høns i stalden er fjernet, indsættes et nyt hold høns.

Indsættelse og tømning af staldene for høns sker i samarbejde med modtager af æggene. Det kan variere en del jf. værdierne i ovenstående beregning.

Stald	Før/efter	Årshøns (års-dyr)	Hønepladser (stipladser)	Dyreenheder
Stald 1	Før	3.000	3.000	18,07
	Efter	5.626	6.000	33,89
Stald 2+3	Før	6.000	6.000	36,14
	Efter	10.110	10.781	60,90
Stald 4	Før	3.000	3.000	18,07
	Efter	3.000	3.000	18,07
I alt	Før	12.000	12.000	72,29
	Efter	18.736*	19.781	112,87
Ændring		6.736	7.781	40,58

Tabel 4.1.2 Dyr og stalde jf. www.husdyrgodkendelse.dk (* forskellen på 3 høns jf. ovenstående beregning er uden betydning)

Hønsene, der fjernes fra en stald, bliver oftest aflivet på stedet og lavet til minkfoder af et mobilt anlæg, som køres til ejendommen.

Jf. regler om hold af økologiske høns skal økologiske høns have daglig udgang til udearealer. Der er krav om, at hver høne skal have mindst 4 m² udeareal til rådighed. Da udearealerne periodevis skal være uden høns betyder det reelt, at der skal være mindst 6 m² udeareal pr. høne.

Det er p.t. ligeledes et krav, at der maksimalt må være 350 m fra stalden til den fjerneste del af en fold.

Der er udgang fra staldene til udearealerne gennem en række låger i staldene. Foldene skal være dækket med græs, og der skal være skygge og læ, hvilket oftest er i form af træer og buske.

I foldene foran lågerne til stalden må der ikke være mudret. Her etableres der derfor dræn og belægning i form af grus, der udskiftes efter behov. Områderne er desuden overdækkede og kaldes verandaer.

Drænvandet ledes til opsamlingsbeholder og udsprede på landbrugsjord som restvand sammen med evt. rengøringsvand fra staldene.

Restvand må udbringes hele året og indgår ikke i gødningsregnskabet.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der angående dyreholdet ikke er behov for at stille andre vilkår end vilkår om antallet af stipladser til hønsene, samt om maksimale antal dyreenheder. Vurdering og vilkår angående gødningsbånd og fjernelse af gødningen behandles i næste afsnit 4.2.

I beregning af lugt i www.husdyrgodkendelse.dk er der beregnet på fuld belægning i alle staldene. Ved vilkår om antal hønepladser, betragtes de 3 æglægningsstalde derfor som en enhed.

Mere om foldarealerne i kapitel 6.

BAT i forhold til husdyrhold og staldindretning fremgår af afsnit 7.1.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til husdyrhold og staldindretning fremgår af kapitel 8.

Vilkår

- Det samlede antal høns på stald må ikke overstige 19.781 stk.
- Det samlede antal dyreenheder i høns må ikke overstige 113 dyreenheder beregnet efter beregningsmodel, der er gældende på godkendelsestidspunktet.

4.2 HUSDYRGØDNING

Ansøger oplyser, at fra æglæggeproduktionen er der en årlig gødningsproduktion på 2,82 tons pr. 100 årshøner/år. Det bliver i alt 197,81 x 2,82 tons = 558 tons gødning årligt fra de i alt 3 stalde og på udearealerne.

Jf. Miljøstyrelsens teknologiblad om "hyppig fjernelse af gødning ..." er fordelingen af gødning i stalden 75 % fastgødning og 25 % i dybstrøelsen. Af teknologibladet fremgår det også, at 10 % af den samlede gødningsmængde afsættes på udearealerne.

Indtastning af disse oplysningerne om 10 % af gødningen på foldarealerne ikke er muligt i Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem. Da det kun er muligt at indsætte antal hele måneder på fold, har ansøger valgt at indsætte 1 måned årligt på fold svarende til at 8,3 % af gødningen afsættes på udearealerne.

Den faste gødning under etager og slats i de 2 stalde, hvor der er gødningsbånd, fjernes 3 gange ugentlig via gødningsbånd. Gødningen opbevares i lukket eller overdækket container. Containerne står på befæstet areal. Containerne flyttes fra ejendomme 1-2 gange om ugen.

Dybstrøelsen fjernes fra alle staldene ved hvert holdskifte efter ca. 60 uger, hvorefter den køres til modtager af gødningen. Dybstrøelsen opbevares ikke på ejendommen.

Ansøger har oplyst, at modtager af gødningen fra staldene p.t. er en landmand i Guldborgsund Kommune (Torben Matthiesen, Stubbekøbingvej 87 A, 4840 Nr. Alslev, CVR 16338885).

	N - kg	P - kg	Dyreenheder	Opbevaring på ejendommen	Anvendelse
Fast gødning (stald)	8.342	2.874	76,27	Container	Leveres til landmand i anden kommune
Dybstrøelse (stald)	2.774	1.023	27,19	Stald	Leveres til landmand i anden kommune
Samlet	11.117	3.897	103,46		

Tabel 4.2.1 Kvælstof og fosfor i gødningen fra dyrene beregnet i ansøgningssystemet. Mængden, der med hønsene tilføres udearealerne, er trukket fra – det er 8,3 %.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune har orienteret Guldborgsund Kommune om leveringen af gødningen. Ligger dele af arealerne udenfor nitratklasse 0 eller fosforklasse 0, kræver modtagelsen af gødningen en godkendelse efter Husdyrgodkendelsesloven §§ 11, 12 eller 16.

Der er ingen planteavl i forbindelse med driften af Vestre Landevej 172. Ejendommenes landbrugsarealer - undtaget udearealerne til hønsene - er forpagtet ud.

Vestre Landevej 172 ligger lige ud til Landevejen Vestre Landevej. Der er herfra gode forbindelser via landevej og motorvej til aftalearealerne.

Lolland Kommune finder det væsentligt, at ansøger fastholdes i, at den faste gødning fra æglægningsstaldene fjernes 3 gange ugentligt til opbevaring i lukket container. Herfra må der

ikke ske emission af ammoniak, som beskrevet i teknologibladet⁹, da det har betydning for den beregnede ammoniakemissionen fra ejendommen.

Jf. teknologibladet giver 3 ugentlige fjernelse af fast gødning fra æglægningsstaldene en reduktion af ammoniakemissionen på 36 % i forhold til reference systemet, der er fjernelse af gødningen én gang om ugen. Vilkår stilles i henhold til forslag i teknologibladet. Desuden stilles der vilkår om, at gødningen fra båndet skal transporteres til en lukket container, hvor det opbevares, indtil det køres fra ejendommen.

Mere om foldarealerne og husdyrgødning i kapitel 6.

BAT i forhold til husdyrgødning fremgår af afsnit 7.1 og afsnit 7.5.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til husdyrgødning fremgår af kapitel 8.

Vilkår

- Der skal til stadighed foreligge en skriftlig aftale om, hvem der er aftager af husdyrgødningen fra Vestre Landevej 172.
- Stald 1 og stald 2+3 (kort 2.1.1) skal indrettes med gødningsbånd under etager og slats.
- Gødningsbåndene skal tømmes helt mindst 3 gange pr. uge fordelt over ugens dage.
- Gødningsbånd og det tilknyttede transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal være tilgængelig på husdyrbruget.
- Gødningen fra gødningsbåndet skal transporteres fra båndet til lukket eller overdækket container. Fyldte containere køres lukkede eller overdækkede fra ejendommen.
- Dybstrøelsen fra alle staldene skal fjernes mellem hvert hold dyr.
- Dybstrøelsesgødningen skal straks, efter den er fjernet fra staldene, køres fra ejendommen til aftalearealerne som markstak, til direkte udspreddning eller i gødningshus.

4.3 FODRING

Ansøger oplyser følgende angående fodring

Konventionelle og økologiske høner har ikke samme fodernorm. Det skyldes, at råvarerne, som ligger til grund for fodersammensætningen, har forskellige tilgængelighed samt at der er forskel mellem de forskellige produktionsformer. Samtidig vanskeliggør det fremstillingen af økologiske foder, at der ikke må tilsættes kunstige aminosyre til fodret, samt at brug af fytase

⁹ Teknologiblad angående æglæggende høns – Hyppig fjernelse af gødning. – 1. udgave; 17.05.2011

heller ikke tillades. I økologiske ægproduktioner er det desuden et krav, at dyrene skal have daglig tildeling af grovfoder, hvilket det f.eks. ikke er ved frilandshøns.

Foder og korn til iblanding opbevares i eksisterende siloer ved staldene.

Hønsene har fri adgang til fuldfoder (tilskudsfoder og korn). Grovfoder i form af wrap tildeles 1 gang dagligt på staldenes verandaer.

Angående fodring fremgår følgende værdier i den elektroniske ansøgning:

Stald	Kg foder/dyr/år (g/høne/dag)	Råprotein % (g/høne/dag)	Fosfor % (g/høne/dag)	Kg æg/høne/år
Før drift	45,3 (124,1)	16,9 (21,0)	0,57 (0,71)	18,70
Ansøgt drift	45,3 (124,1)	16,9 (21,0)	0,57 (0,71)	18,70

Tabel 4.6.1 Oplysninger om foder i www.husdyrgodkendelse.dk. Alle værdierne er indtastede, men der er tale om normalt for økologiske høns. Forholdet mellem råprotein og kvælstof er fastsat til 6,25: gram råprotein = 6,25 x gram kvælstof totalt i fodret.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder det væsentligt, at så stor en andel af foderet som muligt udnyttes af dyrene, hvilket betyder reduktion af lugt og ammoniak fra staldene, fra oplag af husdyrgødningen og fra udspretningsarealerne, samt reduktion af kvælstof og fosfor i husdyrgødningen med deraf mindre udvaskning af næringsstofferne til overfladevand og grundvand fra markarealerne. Der må dog aldrig være tvivl om, at evt. reduceret fodring ikke giver anledning til forringet dyrevelfærd.

I den elektroniske ansøgning er indsat normalt for foder. Ansøgningssystemet kan desuden ikke beregne på økologisk ægproduktion i det valgte staldsystem. Derfor stilles der ikke vilkår i forhold til fodring af hønsene.

Da der er tale om en økologiske æggeproduktion, er det ikke muligt at tilsætte f.eks. fytase til foderet med henblik på bedre udnyttelse af fosfor i fodret og dermed en forholdsvis mindre mængde fosfor i husdyrgødningen. Ud over kraftfoder på stald tildeles hønsene grovfoder på terrasserne udenfor staldene, og de spiser smådyr og planter på foldene.

Der forligger derfor ikke BAT emissionsgrænseværdier for økologisk æggeproduktion. Derfor er der ikke lavet en BAT beregning for fosfor for det ansøgte dyrehold.

BAT i forhold til foder fremgår af afsnit 7.2.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til foder fremgår af kapitel 8.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til fodring.

4.4 VENTILATION

Ansøger oplyser følgende angående ventilation:

Stald	Type	Styring	Placering og antal luftindtag	Placering og antal afkast
1	Naturlig+ Undertryk	Manuel+termostat	Udgangshuller + vægventiler langs husets sider	3 udblæsninger
2+3	Naturlig+ Undertryk	Computerstyret	Udgangshuller + vægventiler langs husets sider	2 x 2 afkast i tag
4	Naturlig+ Undertryk	Computerstyret	Udgangshuller + vægventiler langs husets sider	2 afkast i tag

Tabel 4.3.1 Ansøgers oplysninger om ventilation (Naturlig fra de åbne låger til foldene)

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

I relation til lugt finder Lolland Kommune det væsentligt, at ventilationsanlæggene kører optimalt. Der stilles derfor vilkår om kontinueret drift, temperaturregulering, vedligeholdelse og rengøring. Med kontinueret drift menes, at ingen ventilatorer må være afbrudt. Det kan godt betyde, at der ingen ventilation er, hvis der ikke er behov for det.

Angående energieffektivitet finder Lolland Kommune, at den økonomiske gevinst ved at anlæggene er energieffektive, er tilstrækkelig til at sikre dette.

BAT i forhold til ventilation fremgår af afsnit 7.3.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til ventilation fremgår af kapitel 8.

Vilkår

- Stald ventilationsanlæg skal være i kontinueret drift samt reguleres efter staldtemperaturerne.
- Stald ventilationsanlæg skal være tilsluttet en form for alarm, der aktiveres, hvis ventilation ikke er i kontinueret drift.
- Stald ventilationsanlæg skal efterses, vedligeholdes og rengøres efter producentens anvisninger.
- Nødventilation af samtlige stalde og sektioner skal kunne ske manuelt.

4.5 VAND – OG ENERGIFORBRUG

Ansøger oplyser følgende angående vand – og energiforbrug

Vand

Ejendommen er tilsluttet det private vandværk Stokkemarke Vandværk.

Vandforbruget til hønsenes drikkevand er anslået til 1,8 gange foderindtaget pr. høne. Da foderforbruget i produktionen er lig normen, svarende til årligt 46,7 kg foder pr. høneplads, er vandforbruget anslået til årligt 4,06 liter pr. høneplads.

Staldene rengøres ikke konsekvent med vand – staldanlæg kan tørrengøres med trykluft. Evt. vil gødningsbånd og tværkanal blive vasket med koldt vand og det øvrige inventar tør rengøres. Der er regnet med et forbrug på 0,1 m³ vaskevand pr. 100 hønepladser.

Hønepladser (HP)	Type	Forbrug m ³ pr. 100 HP	I alt m ³
19.781	Drikkevand	8,406	1.663
	Rengøringsvand	0,100	20
	Totalt	8,506	1.683

Vandforbruget inden udvidelsen er ikke oplyst.

Drikkevandsnipler er placeret højt for at lette hønsenes vandoptagelse og minimerer vandspild.

Ansøger oplyser, at vandforbruget til hønsene registreres dagligt.

Energi

Der bruges normalt ikke varmetilsætning til æglægningsstaldene udover varme i forbindelse med indsætning af nye høns i meget kolde perioder. Det forbrug anslås i ansøgt drift til årligt at være på 27.500 kWh.

Der anvendes primært strøm til ventilation i produktionen. Normen for strømforbrug i en æglægningsproduktion er 1.030 kWh/166 hønepladser, hvilket i ansøgt drift årligt svarer til 122.738 kWh.

Totalt bliver forbruget anslået på 150.238 kWh.

Strømforbruget inden udvidelsen er ikke oplyst.

Ansøger har ikke oplyst om forbrug af andre energikilder.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder umiddelbart, at det økonomiske incitament er tilstrækkelig if. besparelse på energi- og vandforbruget på ejendommen til, at energi- og vandforbruget er på så lavt niveau, som det er muligt.

Forbruget af vand bør dog holdes under observation med henblik på minimering af forbruget og lokalisering af evt. lækage. Derfor stilles der vilkår om installation af vandmålere til måling af vandforbruget til hønseholdet, samt vilkår om aflæsning af vandmåleren.

BAT i forhold til energi- og vandforbrug fremgår af afsnit 7.3 og afsnit 7.4.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til vandforbrug fremgår af kapitel 8.

Vilkår

- Der skal installeres en vandmåler til aflæsning af vandforbruget til hønseholdet.
- Vandmålere skal aflæses mindst én gang om måneden. Ved et større forbrug end forventet, skal årsagen noteres.

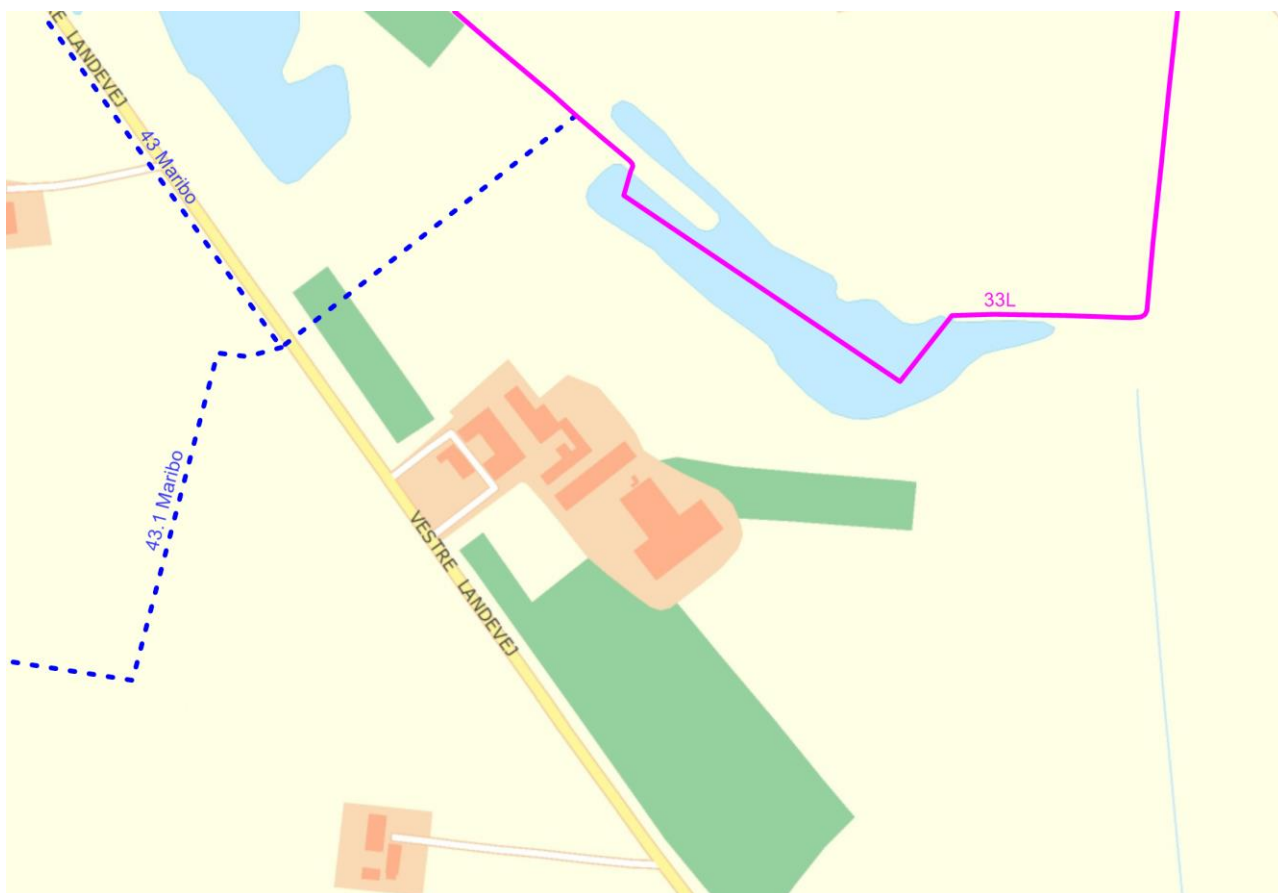
4.6 SPILDEVAND OG REGNVAND

Ansøger oplyser følgende angående spildevand:

Stalde med etagedrift tør-rengøres hovedsageligt. Der forventes brugt ca. 0,1 m² vaskevand pr. 100 årshøns, svarende til 20 m² om året til rengøring af æglægningsstalde.

Æglægningsstaldene har betongulv med afløb til vaskevand til 20 m³ opsamlingstanke.

Der er ikke oplysninger om forbrug af rengøringsmidler. Anvendes de, er der tale om midler, som er godkendt til anvendelse sammen med fødevarer, hvilket er et krav fra kontrolmyndighed angående fødevarerproduktion.

Kort 4.5.1 Rørlagte (blå stiplede) - og åbne vandløb (lyserøde) i forbindelse med afledning af overfladevand fra Vestre Landevej 172

Ansøger har oplyst, at tag- og overfladevand i ansøgt drift - som i den nuværende drift - ledes til eksisterende dræn og herfra til Nældevands Å nord for ejendommen.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Der anvendes maksimalt 20 m³ vaskevand årligt.

Vaskevandet ledes til nedgravede 20 m³ beholdere ved staldene.

Da vandet jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen¹⁰ kan betegnes som restvand med et lavt indhold af næringsstoffer, kan det køres på landbrugsjord hele året.

Det er Lolland Kommunes vurdering, at ejendommens spildevand håndteres efter de gældende regler - herunder brugen af rengøringsmidler, samt at alt vand fra staldene sammen med drænvandet fra verandaerne ledes til beholder med henblik på udbringning på landbrugsjord.

Da der ikke sker ændringer i mængden af tag- og overfladevand eller i afløbssystemet, sker der ikke ændringer i vandløbets hydrauliske tilstand som følge af udvidelsen af hønseholdet på ejendommen.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til spildevand.

4.7 OLIEOPLAG

Jf. BBR er der kun én olietank på ejendommen. Det er en overjordisk ROUG tank fra 1988 på 2.500 l med G. nr. 00-1000 og nr. 3937517. Tanken er til fyringsolie.

Da der ikke sker planteavl fra ejendommen, er der i forbindelse med driften kun en lille mængde spildolie.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at angående håndtering, opbevaring og bortskaffelse af olieprodukt er det tilstrækkeligt, at gældende lovgivning og Lolland Kommunes affaldsregulativer efterkommes.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til olieoplag.

¹⁰ Bekendtgørelse nr. 853 af 30. juni 2014 om erhvervmæssigt dyrehold, husdyrgødning m.v.

4.8 AFFALD OG DØDE DYR

Ansøger oplyser følgende angående affald:

Type	EAK kode	Miljø farligt	Aflevering/afhentes	Anslået mængde årligt
Lysstofrør og sparepære	20 01 21	X	Genbrugsplads	10-60 stk.
Spraydåser	16 05 04	X	Genbrugsplads	0 – 10 stk.
Spildolie	13 02 08	X	Genbrugsplads	0-50 l
Oliefiltre	16 01 07	X	Genbrugsplads	0-5 kg
Batterier; alle typer	20 01 33	X	Genbrugsplads	0-50 kg
Pap	15 01 01		Genbrugsplads	10-50 kg
Papir	15 01 01		Genbrugsplads	100-200 kg
Jern og metal	02 01 10		Genbrugsplads	0-100 kg
Tomme olietromler	15 01 04		Genbrugsplads	0-5 stk.
Tomme plastsække	15 01 02		Genbrugsplads	0-10 kg
Afdækningsplast	15 01 02		Genbrugsplads	0-300 kg
Paller	15 01 03		Genbrugsplads	0-30 stk.
Malet og lakeret træ	17 02 01		Genbrugsplads	0 – 25 kg
Kanyler i bokse	18 02 02		Apotek	0 – 1 kg
Medicinrester	18 02 08		Apoteket	0-1 kg
Medicinglas	15 01 07		Genbrugsplads	0-2 kg
Døde dyr	02 01 02		DAKA	3-6 tons
Asbestplader	17 06 05	X	Genbrugsplads	0 – 50 kg
Nylonsnor fra halm	17 02 03		Genbrugsplads/forbrænding	0 – 200 kg
Tomme papirsække	15 01 01		Genbrugsplads/forbrænding	0 – 10 kg
Tomme medicinglas	15 01 07		Genbrugsplads/forbrænding	0 – 2 kg

Ansøger har oplyst, at døde dyr opbevares i fryser. Når fryseren er fuld afhentes dyrene.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder det tilstrækkeligt, at gældende lovgivning og Lolland Kommunes affaldsregulativer om opbevaring, håndtering og aflevering af affald overholdes.

Såfremt de døde dyr opbevares fryser eller bortskaffes hver anden uge, vurderer Lolland Kommune, at det er tilstrækkeligt i forhold til god hygiejne omkring driften af ejendommen.

Affaldsregulativet omhandler ikke døde dyr. Her finder Lolland Kommune det væsentligt, at ansøger fastholdes i, at døde dyr opbevares i lukket container, samt at de afhentes mindst hver anden uge.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til affald fremgår af kapitel 8.

Vilkår

- Døde dyr skal opbevares i fryser eller i lukket container.
- Døde dyr skal afhentes efter behov. Er de ikke nedfrosset, skal de afhentes mindst hver 2. uge..
- Container til opbevaring af døde dyr skal renholdes, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

4.9 PESTICIDER, MEDICIN OG KEMIKALIER

Ansøger oplyser følgende angående pesticider, medicin og kemikalier:

Der opbevares ikke pesticider på ejendommen, da der ikke drives konventionel planteavl fra den. Der foreligger i forbindelse med ansøgningen ikke oplysninger om, at der opbevares andre kemikalier på ejendommen.

Til rengøring af staldene anvendes kun midler godkendt til brug sammen med fødevare (æg).

Desuden anvendes der et godkendt middel til rengøring af drikkevandssystemet mellem holdene af høns.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder gældende lovgivning eller producenternes anvisninger for tilstrækkelig angående evt. opbevaring af medicin og kemikalier.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til kemikalier og pesticider.

4.10 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

Ansøger har udarbejdet en beredskabsplan med kortmateriale. Planen beskriver, hvordan den driftsansvarlige og medarbejdere skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer som eksempelvis brand og strømafbrydelser. Beredskabsplanen indgår i denne godkendelse som bilag 2. Beredskabsplanen vil være tilgængelig for alle der færdes på bedriften, når den ansøgte produktion er påbegyndt, og evt. medarbejdere vil være instrueret i forholdsreglerne.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at strømsvigt og brand udgør de største risici på ejendommen.

På baggrund af ansøgers beskrivelse af tiltag ved driftsforstyrrelser og uheld er det Lolland Kommunes vurdering, at ansøger har overvejet forskellige scenarier og er på forkant med de farlige situationer, som kan opstå.

Lolland finder den i fremsendte beredskabsplan tilstrækkelig og vil fastholde ansøger på, at beredskabsplanen opdateres, samt at alle medarbejder er bekendt med den.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til driftsforstyrrelser og uheld fremgår af kapitel 8.

Vilkår

- Der skal til stadighed forefindes et let tilgængeligt eksemplar af beredskabsplan på bedriften.
- Beredskabsplanen skal årligt af den ansvarlige for driften vurderes og evt. opdateres. Seneste vurdering og evt. opdatering skal fremgå af planen.
- Samtlige ansatte på bedriften skal være bekendt med beredskabsplanen og dens indhold, samt vide, hvor den er tilgængelig.

5 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

I dette kapitel beskrives ammoniakfordampningens betydning for naturområder, samt mulige gener som følge af lugt, transport, støj, fluer, støv og lys.

5.1 AMMONIAK OG NATUR

Generel ammoniak reduktionskrav samt ammoniakemission og BAT krav

Det generelle ammoniak reduktionskrav på 30 % fra staldene i forhold til et fastlagt reference-staldsystem er beregnet i det elektroniske ansøgningsystem og er overholdt med yderligere 1.552 kg N/år.

Beregningerne i det elektroniske ansøgningsystem viser også, at ammoniakemissionen ved udvidelse af produktionen på ejendommen falder fra 3.759 Kg N/år til 2.540 kg N/år – en mindre emission på 1.153 kg N/år. Så selvom antallet af høns stiger 56 % fra 72,3 DE til 112,9 DE falder ammoniak emissionen 31 %. Det opnås ved kontinuerlig fjernelse af gødning fra de 3 stalde med etagesystem og gødningsbånd.

Miljøstyrelsen har for husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for bl.a. ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)¹¹. Den vejledende emissionsgrænseværdi skal det ansøgte projekt som udgangspunkt overholde.

Da der sker omfattende ændringer med 3 af staldene, betragtes de som nye stalde.

Nedenstående værdier er af ansøger beregnet i den elektroniske ansøgning.

	Årshøner	Max kg NH ₃ -N målt som kg N/år pr. 100 årshøns (skrabe høns)	Max kg N pr. år
Renoverede stalde	15.736	9,92	1.561
Ikke ændret stald	3.000	28,50	855
I alt			2.416
	Reel ammoniakemission høns i ansøgt drift		2.540

Tabel 5.1.1 – Beregnet BAT niveau for ammoniak emission fra det samlede staldanlæg – beregnet i den elektroniske ansøgning

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering angående generel ammoniak reduktionskrav samt ammoniakemission og BAT krav

Det er Lolland Kommunes vurdering, at det generelle ammoniakemissionsniveau med en reduktion på 30 % if. reference systemer, er overholdt.

Ammoniak emissionen er 5 % (124 kg NH₃) højere end det beregnede BAT niveau i den elektroniske ansøgning.

¹¹ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug med konventionel produktion af æg – Miljøstyrelsen maj 2011

Da der er tale om en økologisk ægproduktion, er fodertilpasning vaskelig eller umulig.

Da fodertilpasning er vanskelig, og da ammoniakemissionen kun er overskredet med 5 %, finder Lolland Kommune derfor, det opnåede ammoniakemissionsniveau for tilfredsstillende.

Et luftrensingsanlæg kan ikke anvendes, da der skal være åben mellem stald og udearealer. Det er desuden heller ikke proportionelt med det ansøgte hold af høns.

Ammoniakdeposition fra anlægget på natur¹²

Kvælstof påvirkningen i form af fordampet ammoniak fra staldanlæg og lager til husdyrgødning skal vurderes i forhold til ammoniakfølsomme naturtyper, internationale naturbeskyttelsesområder og sårbare dyre- og plantearter.

Ammoniakfølsomme naturtyper

Kvælstof påvirkningen i form af fordampet ammoniak fra selve anlægget (stalde og anlæg til husdyrgødning) skal vurderes i forhold til ammoniakfølsomme naturtyper, internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) og sårbare dyre- og plantearter (Bilag IV-arter).

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen bilag 3 om beskyttelsesniveau for ammoniak skelnes der mellem 3 kategorier ammoniakfølsom natur:

- Kategori 1 natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000), der er omfattet af § 7, stk. 1, pkt. 1 i husdyrgodkendelsesloven (fodnote 1, side 5).
- Kategori 2 natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder (natura 2000), der er omfattet af § 7, stk. 1, pkt. 2 i husdyrgodkendelsesloven
- Kategori 3 natur er øvrige beskyttede¹³ heder, moser og overdrev, der ikke er omfattet af kategori 1 og kategori 2 naturtyperne samt ammoniakfølsomme skove.

Kategori 1 natur

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantesamfund (8230).

Kategori 1 natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningssystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal – arealinformation, idet det først kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

¹² I kildehenvisningerne refereres der til bilag 3

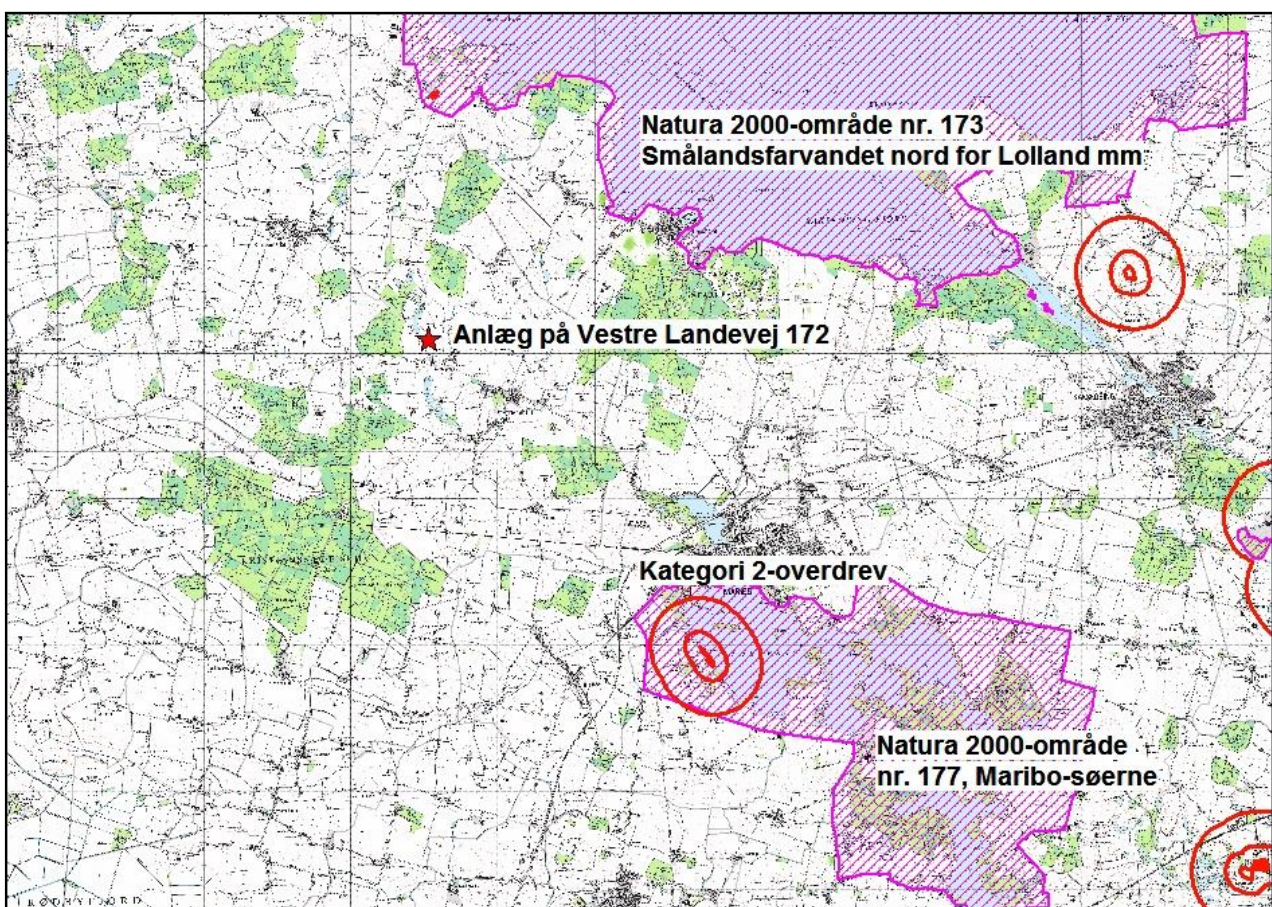
¹³ Beskyttet af Naturbeskyttelsesloven § 3, stk. 2.

For kategori 1 natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

Kort 5.1.1 Beliggenhed af Natura 2000-områder med kategori 1-natur og kategori 2-naturområder (orange) i forhold til anlægget på Vestre Landevej 172. Natura 2000-området er vist med lilla skravering.

Ved Keldernæs, 5,2 km stik nord for anlægget på Vestre Landevej 172, er der kortlagt habitatnaturtypen "Elle- og Askesump" (typekode 91D0) og rigkær (typekode 7230), der har tålegrænser for kvælstof på hhv. 10-20 kg N/ha/år og 15-25 kg N/ha/år.

Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i Bilag 5, og områderne er beskrevet i basisanalyserne /6,8/ og Natura 2000-planerne /7,9/.

Den årlige totaldeposition på naturtypen i Natura 2000-området er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Kategori 2 natur

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år.

Der er på det officielle kort i Danmarks Miljøportal angivet kategori 2-arealer ved Skifterne og Keldernæs nord for anlægget. Besigtigelse viser imidlertid, at disse arealer ikke opfylder kriterierne for at være kategori 2-natur (forkert naturtype). Den nærmeste kategori 2-natur er derfor overdrev ved Søndersø v. Maribo godt 8 km sydøst for anlægget.

Den totale ammoniakdeposition fra anlægget er beregnet til 0,0 kg N/ha/år på nævnte kategori 2-natur.

Kategori 3 natur

Angående kategori 3 natur er der ikke et generelt beskyttelsesniveau, som der er for kategori 1 og – 2 natur. En merdeposition på maksimalt 1 kg N/ha/år vurderes dog altid som uden betydning. Lolland Kommune skal vurderer, om en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år på en konkret lokalitet har betydning for lokaliteten.

Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 5.1.4.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Klit	10-25 (klit 10-20; fugtige klitlavninger 10-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Fersk eng	15-25
Strandeng	30-40
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Tabel 5.1.5 Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens" bilag 3.

Baggrundsbelastningen med kvælstof er i Lolland Kommune i 2010 13,2 kg N/ha/år jf. data fra DMU 2012 /10.

Da der ikke er merdepositionen fra anlægget på kategori 3-naturområder, da ammoniak emissionen i ansøgt drift er mindre end i nudrift, er der ikke foretaget besigtigelser af mulig nærliggende § 3-natur.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Nærmeste Natura 2000 områder er som nævnt nr. 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg Sund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand i en afstand af ca. 4½ km fra anlægget. Natura 2000-området er beskrevet i Basisanalyse og Natura 2000-plan /6,7/. Natura 2000-området udgøres her af et habitatområde (H152) ved samme navn og af 4 fuglebeskyttelsesområder (tabel 5.1.8).

Natura 2000-område	173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster
<ul style="list-style-type: none"> • Habitatområder • Fuglebeskyttelsesområder 	152 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand F82 Bøtø Nor F83 Kyststrækningen v Hyllekrog - Rødsand F85 Smålandsfarvandet nord for Lolland F86 Guldborgsund

Tabel 5.1.8 Natura 2000-område nr. 173

Natura 2000-område nr. 173 består overvejende af et marint areal. Landarealet udgøres af en mere eller mindre bred strimmel land langs det afgrænsede marine område. Strandenge med deres salttålede plantearter findes typisk som langstrakte bånd i kystlinjen. Bag disse, hvor kalkholdigt trykvand træder frem, optræder flere steder rigkær, og i baglandet, på morænejorden, af og til kalkoverdrev (jf. basisanalysen for Natura 2000-området /6/).

Sårbare dyre- og plantearter

I Danmark findes der 80 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Lolland Kommune er der i nyere tid fundet 22 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV. Deres status i kommunen fremgår af bilag 4.

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Eftersom der er negativ merbelastning fra projektet, er der ikke merbelastning på levesteder for Bilag IV-arter. Der er derfor ikke lavet besigtigelser af aktuelle eller potentielle levesteder.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering angående ammoniak deposition fra anlægget på natur

Kategori 1- og 2 natur

Afstanden mellem kategori 1- og kategori 2-natur og anlægget (hhv 5,2 km og 8 km fra anlægget) betyder, at der på naturområderne ikke er nogen målbar totaldeposition, som stammer fra anlægget. Kommunen vurderer, at projektet på Vestre Landevej 172 ikke påvirker disse naturtyper, og at kravet for ammoniak emission til disse naturkategorier er overholdt.

Kategori 3 natur

Da projektet indebærer en negativ ammoniak emission, vil der ikke være nogen merdeposition på evt. nærliggende kategori 3.natur.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Afstanden mellem anlægget på Vestre Landevej og naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for nærmeste Natura 2000-områder er så stor (5,2 km eller mere), at der ikke er nogen målbar deposition fra projektet på udpegningsgrundlaget. Dette gælder såvel total- som merdeposition.

Samlet vurderes det derfor, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Vestre Landevej 172 beliggende udenfor Natura2000-område ikke kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

Bilag IV-arter.

Af Danmarks Miljøundersøgelser er det vurderet, at der skal en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år (Kilde 17 & 20) til, for at man over tid med stor sandsynlighed kan registrere en ændring af naturområderne; i dette tilfælde af vandhullerne som er levesteder for Bilag IV-padderne.

Da projektet indebærer en negativ ammoniak emission, vil der ikke være nogen merdeposition på evt. nærliggende levesteder for Bilag IV-arter.

Samlet vurdering

Lolland Kommunes samlede vurdering af påvirkninger fra anlægget med hensyn til ammoniak er, at projektet kan gennemføres uden væsentlig negativ påvirkning af naturen i området.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til ammoniak og natur.

5.2 LUGT

Det elektroniske ansøgning er der foretager lugtgeneberegninger både efter den nye lugtvejledning og FMK-modellen. Det resultat, systemet viser ved endt beregning, er resultatet efter den beregningsmodel, der giver den længste geneafstand til omboende, så genekriterierne overholdes uanset modelvalg.

Lugtberegning i den elektroniske ansøgning fremgår af nedenstående tabel.

Område	Andre ejendom. med > 75 DE	Ukorrigeret Geneafstand ansøgt - meter	Korrigeret geneafstand ansøgt - meter	Korrigeret geneafstand før - meter	Vægtet gennemsnits Afstand - meter	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone Stokkemarke	0	203,81	203,81	158,75	1.395,97	Ja
Samlet bebyggelse Sørup – Vestre landevej 166	0	114,57	114,57	89,24	623,55	Ja
Enkelt bolig Vestre Landevej 131	0	64,45	64,45	50,20	347,18	Ja

Tabel 6.2.1 Lugtberegningsdata fra ansøgningen – "samlet resultat af lugtberegning". Beregningsmodel er i alle 3 beregninger "FMK", da det giver det mest "konservative" resultat.

Det skal bemærkes at angivelsen af husdyrproduktionen afviger fra den angivelse, som normalt anvendes i forbindelse med miljøvurderingen af nitrat, fosfor og dyreenheder. Dette skyldes, at lugtemissionen ikke beregnes som et gennemsnit i løbet af året, men beregnes ud fra perioder med spidsbelastning. Derfor anvendes værdierne for den maksimale belægning i ejendommens stalde.

Hvis det kan dokumenteres, at en teknisk løsning kan reducere staldlugtemissionen, kan det inddrages i beregningen af lugtgenerne i omgivelserne. Effekten inddrages ved at foretage en procentvis reduktion af emissionsfaktoren. Kravet til at kunne inddrage effekten af en given teknisk løsning i en beregning er, at der er udarbejdet et teknologiblad med en dokumenteret effekt på lugt. Hvis der ikke foreligger et teknologiblad med dokumenteret effekt på lugt, kan effekten af disse teknikker ikke indgå i en beregning.

Der er if. denne godkendelse ikke anvendt lugtreducerende tekniske løsninger dokumenteret i et teknologiblad.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Forudsætningen for lugtberegningen er, at de i alt 4 stalde er fyldt op med høns, og at hønse-nes vægt i snit er 1,75 kg.

Som det fremgår af tabel 6.2.1 er lugtgenekriteriet for enkel bolig i landzone, samlet bebyggelse og byzone overholdt i forhold til lugt fra det beregnede lugt centrum.

Lugtgenekriterierne er derfor overholdt.

Lolland Kommune vil dog fasthold ansøger på, at bygningsmæssige – eller driftsmæssige ændringer, som kan have betydning for lugt fra ejendommen, skal forelægges Lolland Kommune til vurdering af, om det kan have betydning for, om lugtgenekriterierne fortsat overholdes.

Vilkår

- Bygningsmæssige – eller driftsmæssige ændringer, der kan have betydning for lugt fra ejendommen, skal forelægges for Lolland Kommune, inden de iværksættes til nærmere vurdering af, om det er indenfor denne godkendelses rammer.

5.3 FLUER OG SKADEDYR

Ansøger oplyse følgende angående skadedyr:

Af hensyn til dyrenes sundhed er det vigtigt, at skadedyr bekæmpes. Der vil blive fortaget den nødvendige bekæmpelse af skadedyr – herunder fluer på ejendommen. Dette sker bl.a. gennem kontrolsystemet for HACCP godkendelse af fødevarer virksomheder. Renholdelse omkring bygningerne spiller en afgørende rolle for muligheden for en effektiv bekæmpelse af skadedyr. Derfor fjernes vegetation omkring bygningerne, og der opstilles rottefælder. Der holdes god orden i – og omkring staldanlægget for at opnår et højt hygiejneniveau.

Høns elsker fluer, så der er ingen fluer i hønsestaldene. I gødningslager reduceres udklækningen af fluelaver og dermed af fluer ved at minimerer lysindfaldet.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

I forhold til skadedyr finder Lolland Kommune det væsentligt, at der ikke skabes gunstige forhold for skadedyr som fluer og rotter, hvilket sikres ved, at der på ejendommen holdes så rent for husdyrgødning og foderspild, som det er muligt.

Opstår der problemer med skadedyr finder Lolland Kommune det væsentligt, at bekæmpelsen af disse sker efter retningslinier fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Disse retningslinjer opdateres efter behov.

Lolland Kommune finder det desuden væsentligt, at ansøger fastholdes i forebyggelse af rotte-tilhold ved at have en sikringsaftale med et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til fluer og skadedyr fremgår af kapitel 8.

Vilkår

- Ejendommen skal holdes ren og ryddelig, således at risikoen for tilhold af fluer og rotter er mindst mulig.
- Der skal, hvis der er behov for det, foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer herom.
- Der skal til stadighed være en sikringsaftale med et autoriseret firma om forebyggelse af rottetilhold på ejendommen.
- Opstår der problemer med andre skadedyr på ejendommen, skal bekæmpelse af disse ske efter retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

5.4 TRANSPORT

Ansøger oplyser følgende angående transport:

Der indsættes dyr i æglæggestaldene 1-2 gang årligt, og der afhentes høns fra de tømte stalde det samme antal gange. Der kan være tale om, at hønsene fra de tømte stalde aflives på stedet og bortkøres som minkfoder.

Dyr, der dør under æglægning, afhentes ca. hver anden uge.

Foder leveres 1-2 gange om måneden, og æg afhentes dagligt.

Containere med fast gødning afhentes på ejendommen 1-2 gange om ugen. Dybstrøelsesgødning køres fra ejendommen 1-2 gange om året, når staldene er tømt for dyr.

Transporter vil så vidt det er muligt foregå indenfor tidsrummet kl. 06 til kl. 18 på hverdage. I travle perioder vil der forekomme transport udenfor det tidsrum.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder ansøgers oplysninger om antallet af transporter for realistisk.

Alle transporter vil ske ad Vestre Landevej, der er den eneste adgangsvej til ejendommen.

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke vil opstå problemer eller være væsentlige gener i forhold til naboerne ved transport til og fra ejendommen, da der ikke er nære naboer til ejendommen.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til transport.

5.5 STØJ FRA ANLÆG OG MASKINER

Ansøger oplyser følgende angående støj:

De væsentligste stationære støjkloder fra husdyrbruget er aflæsning og indblæsning af foder samt ventilation af staldanlægget. Ventilation er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation af staldene.

De væsentligste periodiske støjkloder vil være fra landbrugsmaskiner i forbindelse med levering af dyr. Leverancer af foder samt afhentning af dyr og æg foregår så vidt muligt indenfor normalt arbejdstid på hverdage.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Ud over vilkår om maksimal støj fra ejendommen og måling af denne jf. Miljøstyrelsens på det givne tidspunkt gældende vejledning om ekstern støj fra landbrugsdrift, samt vilkår om dokumentation for overholdelse af disse grænseværdier, finder Lolland Kommune ikke behov for andre vilkår i relation til støj.

Det skal bemærkes, at kørsel med landbrugsmaskiner ikke er omfattet af Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Det er desuden Lolland Kommunes vurdering, at naboer ikke vil blive generet af støj fra aktiviteter på ejendommen, da de nærmeste ejendomme ligger forholdsvis langt fra ejendommen.

Vilkår

- Driften af Vestre Landevej 172 må hos naboer ikke give anledning til støj, der overstiger de på enhver tid vejledende grænseværdier i Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra landbrug.
- Såfremt Lolland Kommune ved en orienterende støjmåling vurderer, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser er overskredet, skal der gennemføres en støjkortlægning af et autoriseret firma efter Miljøstyrelsens retningslinjer. Støjkortlægningen skal bekostes af ejendommens ejer eller driftsherre og skal undtagen opfølgende målinger maksimalt ske 1 gang årligt.
- Er den vejledende støjgrænse overskredet, skal der ske afhjælpende foranstaltninger, og en ny støjkortlægning skal dokumentere, at støjgrænsen efterfølgende er overholdt.

5.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

Ansøger oplyser følgende angående støv:

Fra anlægget kan der forekomme støvgener i forbindelse med håndtering af strøelse og ved levering af foder.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Med baggrund i ejendommens placering forholdsvis langt fra naboer, er det Lolland Kommunes vurdering, at håndtering af dyr, strøelse og foder på ejendommen normalt ikke vil give anledning til, at naboerne har – eller får gener i form af støv fra ejendommen.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til støv.

5.7 LYS

Ansøger oplyser følgende angående lys:

Længden af lysperioden (i staldene) reguleres efter en forudbestemt kurve, som tager hensyn til dyrenes alder og produktionstrin. Der er ikke tændt lys i staldene om natten. Der er ingen lysplader i taget, men der er vinduer i staldene. Der forventes dog ikke en fjerneffekt af belysningen i staldene.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at lys i forbindelse med ejendommens drift ikke vil give anledning til gener for naboer og trafikanter eller virke forstyrrende i landskabet.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til lys.

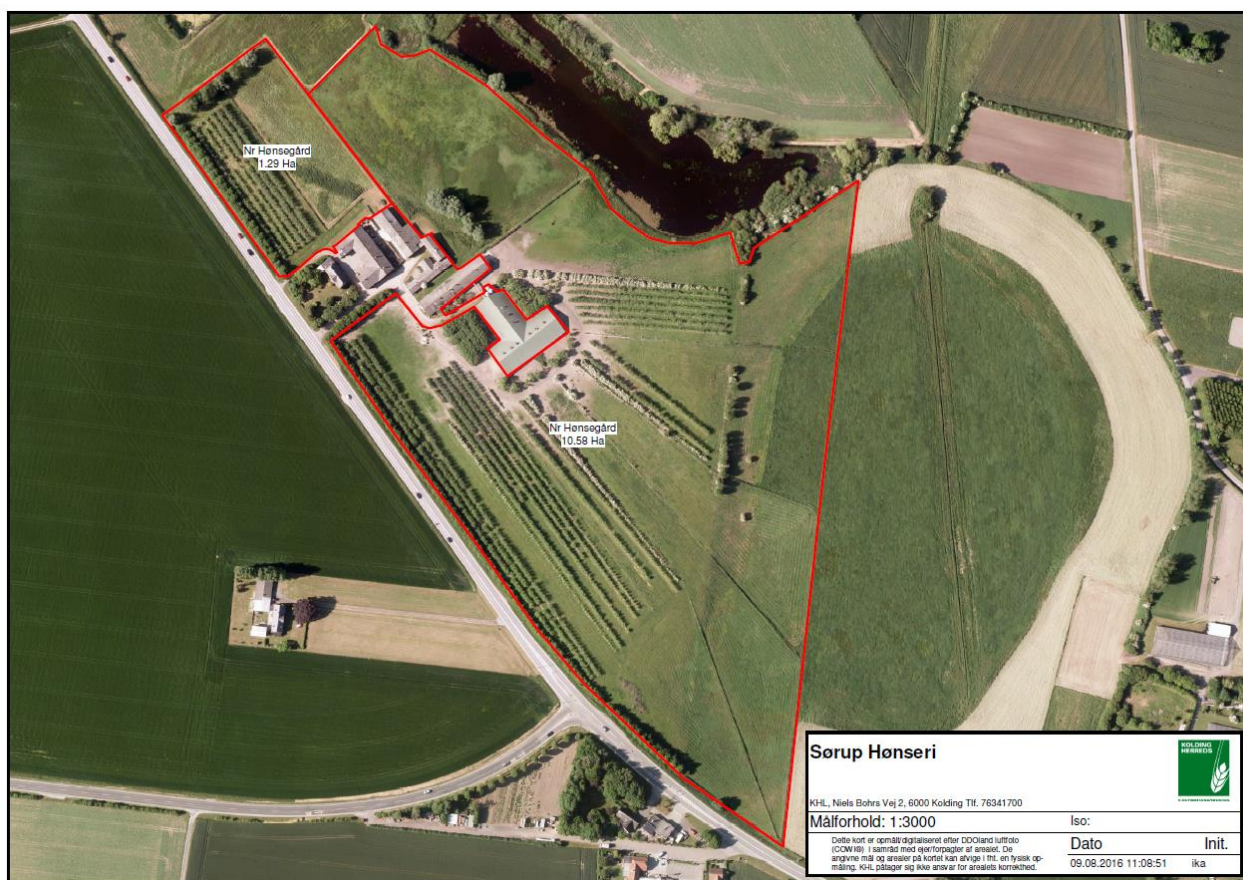
6 AREALERNE

I dette afsnit beskrives arealerne, hvor husdyrgødningen anvendes, samt næringsstoffernes virkning på søer, vandløb, fjord og hav.

6.1 UDEAREALER TIL HØNS

Miljøteknisk redegørelse

Alle ejendommens dyrkbare arealer er bortforpagtede. De resterende arealer anvendes til udearealer til de økologiske høns – se kort 6.1.1. Udearealerne udgør samlet 11,86 ha.

Kort 6.1.1 Udearealer til hønsene.

Der er en række regler for udearealer til økologiske høns:

- Udearealet skal være plantedækket – heraf skal en del være træer og buske som yder læ og skygge.
- Der skal være mindst 6 m² til rådighed for hver høne.
- Arealerne må ikke gødes eller tilføres pesticider.
- Der må maksimalt være 350 m fra den fjerneste ende af et udeareal til indgang til hønsehushold.

I den elektroniske ansøgning indgår udearealer til høns ikke som udbringningsarealer (arealer, der tilføres husdyrgødning), men som arealer udenfor udbringningsarealer.

Hvor meget hønsene er ude svinger en del afhængig af vejret og temperaturen. Hollandske undersøgelser har vist, at på årsbasis tilføres udearealerne ca. 10 % af den samlede mængde gødning fra hønsene.

I den elektroniske ansøgning kan beregning af gødning fra hønsene på udearealerne kun ske ved at indsætte antal måneder dyrene er ude hele døgnet. I ansøgningen til denne godkendelse, er der indsat, at dyrene er udegående 1 måned om året, hvilket svarer til 8,3 % af tiden.

Da udearealerne til hønsene ikke indgår i den elektroniske ansøgning som udbringningsarealer, beregnes der i ansøgning ikke reduktionsprocent, udvaskning m.v.

Til belysning af udvaskning m.v. har ansøger fremsendt en fiktiv ansøgning, hvor der beregnes på udearealerne som udspretningsarealer for husdyrgødning. Arealerne er fastsat til sædskifte med vedvarende græs.

	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE_{max} (reduktionsprocent 51,40 %)	0,72	35,8
DE_{reel}	0,77	3,2

Tabel 6.1.2 Beregning af DE_{max} og DE_{reel} i den fiktive ansøgning

I den fiktive ansøgning beregnes det desuden, at udvaskningen fra de samme arealer svarende til et planteavlsbrug vil være 35,2 kg N/ha. Altså er udvaskningen fra arealerne ved den ansøgte anvendelse til udearealer til økologiske høns 32,00 kg N/ha mindre end, hvis arealerne blev anvendt til markarealer af en planteavlsbrug uden tilførsel af husdyrgødning.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Da der for hvert hold høns er et par uger uden høns, og da høns erfaringsmæssigt gøder mest fra siddepindene og i forbindelse med at de spiser både ude og inde, er det Lolland Kommune vurdering, at det er sandsynligt, at ca. 8,3 % af gødningen fra dyrene tilføres hønsenes udearealer. Danske høns er muligvis også mindre ude end hollandske høns i vinter halvåret.

Da der i den fiktive ansøgning er en mindre udvaskning af kvælstof ved den reelle tilførsel af husdyrgødning til udearealerne end der er ved den beregnede maksimale tilførsel af husdyrgødning til arealerne, har Lolland Kommune ingen bemærkninger til det.

Krav om maksimalt fosfor overskud er desuden overholdt i den fiktive beregning.

Det er dog Lolland Kommunes vurdering, at ansøger skal fastholdes i, at til hver høne samlet set skal være mindst 6 m² udeareal. Det er kravet nu til økologiske æggeproduktion, men i tilfælde af, at det krav lempes, stiller Lolland Kommune vilkår om det, da det har betydning for udvaskningen af næringsstoffer.

Vilkår

- Til hver høne, der har adgang til udearealer, skal der samlet set være mindst 6 m² udeareal.

6.2 UDEAREALERNE OG NATURBESKYTTELSE

Miljøteknisk redegørelse

Alle udearealerne til hønsene ligger meget tæt på ejendommen Vestre Landevej 172, da der maksimalt må være 350 m fra den fjerneste ende af et udeareal til indgangen til et hønseshus. Der henvises derfor til beskrivelsen i afsnit 5.1 angående ammoniakfølsomme naturtyper, internationale naturbeskyttelsesområder og sårbare dyre- og plantearter.

En del af udearealerne til høns er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3, stk. 1 som eng. Efter en besigtigelse, varsel m.v. traf Lolland Kommune den 27. november 2015 afgørelse om, at engene er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3, stk. 1 som fersk eng – se kort 6.2.1.

Den 15. august 2016 gav Lolland Kommune dispensation til, at mark 2-1 og mark 5-2 fortsat kan anvendes til udeareal til høns, mens mark 6-0, der tidligere har været anvendt til høslæt, fremover kan anvendes til udeareal til høns. Med dispensationen følger nogle vilkår, som skal overholdes. Vilkårene er i overensstemmelse med reglerne udearealer til økologiske høns.

Kort 6.2.1 Udearealer, der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3, stk. 1 som eng. Mark 2-1 og mark 5-2 anvendes inden denne godkendelse, som udeareal, mens 6-0 fremover skal anvendes til udeareal.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Angående ammoniakfølsomme naturtyper, internationale naturbeskyttelsesområder og sårbare dyre- og plantearter henvises til afsnit 5.1.

Det er desuden Lolland Kommunes vurdering, at såfremt vilkårene i dispensationen til anvendelse af 3 markarealer til udearealer til økologiske høns efterkommes, vil anvendelsen ikke være i strid med Naturbeskyttelsesloven.

Der er reelt tale om 2 dispensationer, da de pågældende arealer ligger under hver sin ejendom og ejer. Dispensationerne fremgår af bilag 5.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til udearealer og naturbeskyttelse ud over de vilkår som fremgår af dispensationen til anvendelse af arealerne til udearealer til hønsene.

7 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

I dette afsnit er redegjort for ansøgers anvendelse og fravalg af bedste tilgængelige teknologi (BAT) i den ansøgte produktion.

7.1 BAT STALDANLÆG

Ansøger skriver følgende angående BAT staldanlæg:

BAT og staldsystemer

Der er ikke udarbejdet specifikke forskrifter mht. BAT eller BREF for økologisk produktion. Der findes således ikke udover teknologibladet vedrørende driftssystem for økologisk produktion andre teknologiblade målrettet økologisk ægproduktion.

BAT og ventilation:

Ved nye stalde er det BAT, at reducere energiforbruget ved at anvende naturlig ventilation, hvor dette er muligt. For mekanisk ventilerede stalde er det BAT, at reducere energiforbruget ved at optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren. Øget modstand i ventilationssystemer undgås ved at holde ventilationssystemet rent.

Ansøger har følgende kommentarer til disse BAT-teknikker:

Der ønskes anvendt et etagesystem med gødningsbånd i den ansøgte produktion.

BAT-bladet vedr. hyppig udmugning, ønskes anvendt på stalde med etagesystem med gødningsbånd. Tre gange udmugning om ugen reducerer ammoniakemissionen i stalden med 36 procent. Dette er anskueliggjort ved (i den elektroniske ansøgning) at anføre det som en kemisk luftvasker med 36 procent effektivitet, der kører hele året rundt.

Der er en del naturlig ventilation i forbindelse med de mange åbninger ud til hønsegåden. Derudover anvendes frekvensstyret ventilation, som hindrer overventilering.

Øget modstand i ventilationssystemer undgås gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans ved holdskifte.

For at begrænse energiforbruget mest muligt vil der blive installeret ventilation af LPC eller EC typen afhængig af fabrikat. Der kan eksempelvis henvises til Skov A/S, som har løsninger tilpasset fjerkræområdet. Af deres program fremgår:

SKOV LPV-ventilationssystem sikrer:

- Et stabilt staldklima året rundt
- Optimal udnyttelse af indtagen luft
- Optimal styring af luftretning, -mængde og -hastighed
- Sikker og overskuelig klimastyring efter behov
- Lavt energiforbrug
- Indbygget nødventilation

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune har ingen bemærkninger til ansøgers oplysning ovenfor.

Som det fremgår af afsnit 5.1 overholder den ansøgte produktion angående ammoniak næsten BAT pga. af hyppig udmugning ved gødningsbåndene i 3 af de 4 stalde.

Mere om ammoniak og natur i afsnit 5.1.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til staldanlæg og ammoniak til omgivelserne er efterkommet.

7.2 BAT FODER

Ansøger oplyser følgende angående drikkevand og foder

Drikkenipler placeres højt for at lette hønernes vandoptagelse og minimere vandspild. Fuldfoder tildeles løbende, og der anvendes fasefodring. Derudover tildeles der grovfoder en gang daglig.

Normer, økologiske høner (2012):

- Foder 46,7 kg/ årshøne, total forbrug 520 tons/år
- Protein indhold 18 % i gennemsnit
- Fosfor indhold 0,57 % i gennemsnit
- Ægproduktion 18,2 kg/årshøne
- Tilvækst 0,5 kg/årshøne

Normer, fritgående høner (2012):

- Foder 44,8 kg/ årshøner
- Protein indhold 16,3 % i gennemsnit
- Fosfor indhold 0,47 % i gennemsnit
- Ægproduktion 17,9 kg/årshøne
- Tilvækst 0,5 kg/årshøne

Forskel i fodernormer:

Konventionelle og økologiske høner har ikke samme fodernorm, det er et resultat af at råvarerne som ligger til grund for fodersammensætningen har forskellig tilgængelighed. Samtidig vanskeliggør det fremstilling af økologisk foder, at der ikke må tilsættes kunstige aminosyrer samt at brugen af fytase heller ikke tillades. I økologisk ægproduktion er det et krav at dyrene skal have daglig tildeling af grovfoder, det er det ikke hos frilandshønerne.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune har ingen bemærkninger til ansøges oplysning ovenfor.

Se afsnit 4.3 om fodring.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til fodring er efterkommet.

7.3 BAT ENERGIFORBRUG

Ansøger oplyser følgende angående energiforbrug

Energi

Der bruges normalt ikke varmetilsætning til æglæggestaldene, udover varme i forbindelse med indsætning af nye høns i meget kolde vinter perioder. Der er således ikke monteret fast

varmesystem i staldene. I pakkerum er varme, som anvendes for at personale og pakkemaskiner har optimale betingelser.

Fravalg af varmegenindvinding

Der er ikke et varmebehov i produktionen, hvor varmen fra genindvinding kunne afsættes. Alle dyr vil typisk have samme alder i staldanlægget og dermed er stalden tom i kort tid ved holdskifte.

Strøm

Der anvendes strøm til ventilation i produktionen.

For at maksimere effekten af ventilationen rengøres ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) ved hvert holdskifte. Dette noteres i logbog.

For at undgå overventilation og dermed ekstra strømforbrug er der en styring af anlægget. Der kan regulere i forhold til temperatur, luftfugtighed og kurvestyring (indsætningsdato/vægtinterval). Ventilationsdata logges i styringscomputer.

Belysning

Der vælges belysning som tager hensyn til elforbruget og dyrevelfærd.

Der opsættes lysstofrør (spare pære) med lysdæmper. Der anvendes en type lysdæmper (højfrekvent) med et lavt effekttab.

LUX-styring (dagslysregulering). Da det er en økologisk produktion er der åbning ud til det i fri i dagtimerne. Åbningerne lukkes om natten.

Tilvalg af BREF

Timerindstilling: Belysningen reguleres i forhold til hønernes adfærd og alders- / udviklingstrin. Længden af lysperioden følger en forudbestemt kurve, som tager hensyn til dyrenes alder og produktions trin.

Zoneopdeling: I pakkerum og forrum er opsat lys som giver medarbejdere optimale muligheder for at udføre deres arbejde. Lyset over pakkemaskiner følger krav i arbejdsmiljø lovgivning. Staldbelysningen er styret

Ansøger har ikke redegjort særskilt om BAT angående energiforbrug.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune har ingen bemærkninger til ansøgers oplysning ovenfor.

Nærmere om ventilation i afsnit 4.4 og energi i afsnit 4.5.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til energiforbrug er efterkommet.

7.4 BAT VANDFORBRUG

Ansøger har oplyst følgende angående vandforbrug

Vask

Efter hver rotation (udskiftning af et hold høns) rengøres stalden med vand eller tørrengøres.

Rengøres med vand bruges højtryksrensere. Tørrengøring foregår med kost og højtryksluft. Rengøringen vil evt. blive afsluttet med en desinfektion.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at ansøger anvender BAT angående vand i produktionen, da der stort set kun anvendes vand til drikkevand til dyrene. Der anvendes kun minimale mængder vand til rengøring af staldene og gødningsbånd. Det er desuden ikke muligt at anbringe drikkenipler over fodertrug, da hønsene spiser tørt foder.

Nærmere om vandforbrug fremgår af afsnit 4.5.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til vandforbrug er efterkommet.

7.5 BAT OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING

Ansøger oplyser følgende angående opbevaring af husdyrgødning

Al gødning fra gødningsbånd afsættes direkte til container og køres til modtager. Gødningsbåndene tømmes tre gange ugentligt. Dybstrøelse fjernes i forbindelse med holdskifte og læses i container. Gødning afsat i hønsegården udgør ifølge normen 10 %.

Gødningscontainere er en opbevaringsform der primært ses ved konsumægs producenter med båndsystem til gødningshåndtering. Der er således ingen BAT-blade for den opbevaringsform. Teknisk set er gødningen fast møg, og derfor er opbevaringskravet en møddingsplads. Der vælges typisk et gødningshus/container frem for møddingsplads af to grunde:

1: Gødningen er meget tør når den kommer fra stalden, i en mødding vil regnvand gøre gødningen fugtig og dermed er den vanskeligere at sprede nøjagtig.

2: Der er et mindre ammoniaktab fra containeren sammenlignet med en mødding og dermed opnås en større gødningsværdi i sidste ende. Dette skyldes to faktorer: dels et lille luftskifte over gødningsoverfladen pga. et tæt hus/holder, og at gødning ikke fugtes yderligere af regnvand. Derved dannes der mindre ammoniak, med en mindre emission til følge.

Normen for opbevaring af fast hønsemøg er en mødding.

BREF dokumentet beskriver følgende opbevaringssystemer til fjerkrægødning
-opbevaring i stalden under buranlæggene, med udmugning en gang om året.
-opbevaring i åben mødding.

Der er således valgt et system der ikke er beskrevet i BREF. Men systemet med gødningscontainer vurderes at være klart bedre end de angivne systemer.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Der opbevares på ejendommen kun fast gødning fra gødningsbåndene. Den gødning opbevares i overdækket container. Når containeren er fuld bortskaffes den til modtager af gødningen.

Det er Lolland Kommunes vurdering, at opbevaring af 75 % af den producerede gødning i lukket container, indtil containeren er fuld og køres fra ejendommen, er den optimale måde at håndterer gødningen på ejendommen.

Nærmere om opbevaring af fast gødning fremgår af afsnit 4.2.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til opbevaring af husdyrgødning er efterkommet.

8 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

I dette kapitel er krav om egenkontrol fra de foregående kapitler samlet.

For overblikkets skyld har Lolland Kommune valgt at samle vilkår om egenkontrol i dette afsnit i stedet for under de enkelte afsnit, hvor egenkontrol er relevant – i de afsnit henvises i stedet for til dette afsnit.

Gødningsregnskab med oplysning om produceret mængde husdyrgødning er der ikke stillet vilkår om, da det er et lovpligtigt regnskab.

Lolland Kommune har med henvisning til de foregående afsnit valgt at stille følgende vilkår om egenkontrol og dokumentation:

Vilkår

Husdyrhold og staldindretning (afsnit 4.1)

- Som dokumentation for dyreholdets størrelse skal der foreligge:
 - Dokumentation for indsættelse af hønniker i staldene med oplysning om antal og dato
 - Dokumentation for tømning af staldene med oplysning om antal høns (evt. samlet vægt) og dato.

Husdyrgødning (afsnit 4.2)

- Som dokumentation for driften af gødningsbånd skal der foreligge:
 - Logbog med oplysning for, hvornår gødningsbåndet har været i drift.
 - Logbog med oplysning om, hvornår containere med gødning er kørt fra ejendommen.

Ventilation (afsnit 4.3)

- Som dokumentation for driften af ventilationsanlægget skal der foreligge:
 - Logbog med oplysning om vedligeholdelse og evt. uregelmæssigheder i driften af anlægget.

Energi – og vandforbrug (afsnit 4.4)

- Som dokumentation for vandforbrug skal der foreligge:
 - Logbog med månedlige aflæsninger af vandmåleren.

Affald og døde dyr (afsnit 4.7)

- Til dokumentation for bortskaffelse af affald og døde dyr skal der foreligge:
 - Kvitteringer for bortskaffet affald og døde dyr.

Driftsforstyrrelser eller uheld (afsnit 4.10)

- Til dokumentation for vilkår om beredskabsplan skal der foreligge:
- Eksemplar af beredskabsplan med angivelse af datoer for vurderinger og opdateringer.

Fluer og skadedyr (afsnit 6.3)

- Til dokumentation for sikringsaftale for forebyggelse af rottetilhold skal der foreligge:
- Sikringsaftale om forebyggelse af rottetilhold.

Overordnet egenkontrol og dokumentations vilkår

- Ovenstående dokumentation skal gemmes i mindst 5 år og opbevares let tilgængeligt. Materialet skal kunne fremvises på tilsyn eller fremsendes til Lolland Kommune på forlangende.

9 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

I dette kapitel vurderes og beskrives alternative løsninger evt. alternative metoder og teknologier, som ansøger har undersøgt, men fravalgt. Der er kun krav om alternative vurderinger i forhold til ansøgninger efter § 12 stk. 2. 0-alternativet kræves af EU, og er ansøgers beskrivelse af, hvordan bedriften kan udvikles, hvis den ansøgte produktion ikke gennemføres (vil normalt være nu-driften).

Ansøger oplyser følgende:

0-alternativet

Såfremt ansøgningen ikke resulterer i en miljøgodkendelse af ejendommen med eksisterende husdyrhold, vil konsekvensen være, at kontraktlige forpligtigelser med aftager ikke kan overholdes.

Alternativ 1

Dette er en ansøgning om en udvidelse af produktionen. I første omgang for at starte den økologiske ægproduktion i etager, og herefter forventes det på sigt at omfatte hele ægproduktionen. Udvidelsen skal sikre den produktion, som aftager ønsker, samtidig med at enheden får en størrelse, der er nødvendig for at kunne sikre forsyningssikkerheden.

Alternativ 2

Finde alternative placeringer og udvide andre ejede produktioner

Alternativ 3

Den eksisterende produktion afvikles.

De tre alternativer er spørgsmål om produktion eller afvikling. Der er tale om en udvidelse af produktionssystemet som vil resultere i en rationel og konkurrencedygtig enhed. Produktionen er ikke særlig arbejdskrafttung, men der er behov for både faglært og ufaglært arbejdskraft.

Konklusion, alternativer:

Den ønskede udvidelse vil skabe en enhed, som kan håndteres og give sikker produktion. Størrelsen af hønseholdet giver desuden mulighed for at investere i mekanisering af ægindsamlingen til gavn for arbejdsmiljøet. Start af endnu en produktionsgren vil gøre ejendommen mere robust overfor konjunkturer og sikre en volumen, som kan matche den forventede afsætningen.

Lolland Kommunes vurdering

Alternativ løsning, som at flytte den nye produktion til en anden ejendom, finder Lolland Kommune ikke realistisk, da der er tale om udvidelse af hønseholdet i eksisterende bygninger.

En flytning af produktion til en anden ejendom finder Lolland Kommune derfor ikke proportionalt. Desuden er det Lolland Kommunes samlede vurdering, at den ansøgte produktion kan ske på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Se afsnit 1.2 for den samlede vurdering.

10 HUSDYRBRUGETS OPHØR

Her beskrives, hvordan ansøger vil sikre, at der ved ophør af driften af husdyrbruget foretager de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, og for at stedet bringes i en tilfredsstillende stand.

Ansøgers beskrivelse

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil gødning og foderester blive fjernet, og blive leveret til gødningsaftaler. Stalde vil blive rengjort og desinficeret. Evt. kemikalierester bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Lolland Kommune.

Ændringer i ejerforhold af produktionen og ejendommen, som vil medfører overdragelse af ansvarlighed for driften og dyrene samt vedligeholdelse af ejendommen, vil blive meddelt til tilsynsmyndigheden.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder ansøgers ovenfor beskrevne tiltag tilstrækkelige ved evt. ophør af drift på ejendommen.

Vilkår

- Ved ophør af dyrehold på ejendommen, skal stald, husdyrgødningsopbevaringsanlæg og fodersiloer tømmes og rengøres.

II BILAGSLISTE

- Bilag 1: Samtlige vilkår i denne godkendelse
- Bilag 2: Beredskabsplan
- Bilag 3: Anvendte kilder og referencer
- Bilag 4: Bilag IV arter i Lolland Kommune
- Bilag 5: Dispensationer efter Naturbeskyttelsesloven § 3

II.1 BILAG I

Samtlige vilkår i denne godkendelse

2.1 Beskrivelse af husdyrbruget

1. Der skal altid findes et eksemplar af denne godkendelse på driftsenheden Vestre Landevej 172, 4952 Stokkemarke, og den driftsansvarlige og ansatte på ejendommen skal være bekendt med godkendelsens vilkår.

3.3 Beplantning

2. Den eksisterende beplantning ud mod Vestre Landevej – se på kort 3.3.1 - skal bibeholdes og vedligeholdes efter behov.

4.1 Husdyrhold og staldindretning

3. Det samlede antal høns på stald må ikke overstige 19.781 stk.
4. Det samlede antal dyreenheder i høns må ikke overstige 113 dyreenheder beregnet efter beregningsmodel, der er gældende på godkendelsestidspunktet.

4.2 Husdyrgødning

5. Der skal til stadighed foreligge en skriftlig aftale om, hvem der er aftager af husdyrgødningen fra Vestre Landevej 172.
6. Stald 1 og stald 2+3 (kort 2.1.1) skal indrettes med gødningsbånd under etager og slats.
7. Gødningsbåndene skal tømmes helt mindst 3 gange pr. uge fordelt over ugens dage.
8. Gødningsbånd og det tilknyttede transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal være tilgængelig på husdyrbruget.
9. Gødningen fra gødningsbåndet skal transporteres fra båndet til lukket eller overdækket container. Fyldte containere køres lukkede eller overdækkede fra ejendommen.
10. Dybstrøelsen fra alle staldene skal fjernes mellem hvert hold dyr.

11. Dybstrøelsesgødningen skal straks, efter den er fjernet fra staldene, køres fra ejendommen til aftalearealerne som markstak, til direkte udspredning eller i gødningshus.

4.4 Ventilation

12. Stald ventilationsanlæg skal være i kontinueret drift samt reguleres efter staldtemperaturerne.
13. Stald ventilationsanlæg skal være tilsluttet en form for alarm, der aktiveres, hvis ventilation ikke er i kontinueret drift.
14. Stald ventilationsanlæg skal efterses, vedligeholdes og rengøres efter producentens anvisninger.
15. Nødventilation af samtlige stalde og sektioner skal kunne ske manuelt.

4.5 Energi- og vandforbrug

16. Der skal installeres en vandmåler til aflæsning af vandforbruget til hønseholdet.
17. Vandmålere skal aflæses mindst én gang om måneden. Ved et større forbrug end forventet, skal årsagen noteres.

4.8 Affald og døde dyr

18. Døde dyr skal opbevares i fryser eller i lukket container.
19. Døde dyr skal afhentes efter behov. Er de ikke nedfrosset, skal de afhentes mindst hver 2. uge..
20. Container til opbevaring af døde dyr skal renholdes, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

4.10 Driftsforstyrrelser eller uheld

21. Der skal til stadighed forefindes et let tilgængeligt eksemplar af beredskabsplan på bedriften.
22. Beredskabsplanen skal årligt af den ansvarlige for driften vurderes og evt. opdateres. Seneste vurdering og evt. opdatering skal fremgå af planen.
23. Samtlige ansatte på bedriften skal være bekendt med beredskabsplanen og dens indhold, samt vide, hvor den er tilgængelig.

5.2 Lugt

24. Bygningsmæssige – eller driftsmæssige ændringer, der kan have betydning for lugt fra ejendommen, skal forelægges for Lolland Kommune, inden de iværksættes til nærmere vurdering af, om det er indenfor denne godkendelses rammer.

5.3 Fluer og skadedyr

25. Ejendommen skal holdes ren og ryddelig, således at risikoen for tilhold af fluer og rotter er mindst mulig.
26. Der skal, hvis der er behov for det, foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer herom.
27. Der skal til stadighed være en sikringsaftale med et autoriseret firma om forebyggelse af rottetilhold på ejendommen.
28. Opstår der problemer med andre skadedyr på ejendommen, skal bekæmpelse af disse ske efter retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

5.5 Støj fra anlæg og maskiner

29. Driften af Vestre Landevej 172 må hos naboer ikke give anledning til støj, der overstiger de på enhver tid vejledende grænseværdier i Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra landbrug.
30. Såfremt Lolland Kommune ved en orienterende støjmåling vurderer, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser er overskredet, skal der gennemføres en støjkortlægning af et autoriseret firma efter Miljøstyrelsens retningslinjer. Støjkortlægningen skal bekostes af ejendommens ejer eller driftsherre og skal undtagen opfølgende målinger maksimalt ske 1 gang årligt.
31. Er den vejledende støjgrænse overskredet, skal der ske afhjælpende foranstaltninger, og en ny støjkortlægning skal dokumenteres, at støjgrænsen efterfølgende er overholdt.

6.1 Udearealer til høns

32. Til hver høne, der har adgang til udearealer, skal der samlet set være mindst 6 m² udeareal.

7 Egenkontrol og dokumentation

Husdyrhold og staldindretning (afsnit 4.1)

33. Som dokumentation for dyreholdets størrelse skal der foreligge:
 - Dokumentation for indsættelse af hønniker i staldene med oplysning om antal og dato.
 - Dokumentation for tømning af staldene med oplysning om antal høns (evt. samlet vægt) og dato.

Husdyrgødning (afsnit 4.2)

34. Som dokumentation for driften af gødningsbånd skal der foreligge:
 - Logbog med oplysning for, hvornår gødningsbåndet har været i drift.

- Logbog med oplysning om, hvornår containere med gødning er kørt fra ejendommen.

Ventilation (afsnit 4.3)

35. Som dokumentation for driften af ventilationsanlægget skal der foreligge:

- Logbog med oplysning om vedligeholdelse og evt. uregelmæssigheder i driften af anlægget.

Energi – og vandforbrug (afsnit 4.4)

36. Som dokumentation for vandforbrug skal der foreligge:

- Logbog med månedlige aflæsninger af vandmåleren.

Affald og døde dyr (afsnit 4.7)

37. Til dokumentation for bortskaffelse af affald og døde dyr skal der foreligge:

- Kvitteringer for bortskaffet affald og døde dyr.

Driftsforstyrrelser eller uheld (afsnit 4.10)

38. Til dokumentation for vilkår om beredskabsplan skal der foreligge:

- Eksemplar af beredskabsplan med angivelse af datoer for vurderinger og opdateringer.

Fluer og skadedyr (afsnit 6.3)

39. Til dokumentation for sikringsaftale for forebyggelse af rottetilhold skal der foreligge:

- Sikringsaftale om forebyggelse af rottetilhold.

Overordnet egenkontrol og dokumentations vilkår

40. Ovenstående dokumentation skal gemmes i mindst 5 år og opbevares let tilgængeligt. Materialet skal kunne fremvises på tilsyn eller fremsendes til Lolland Kommune på forlangende.

10 Husdyrbrugets ophør

41. Ved ophør af dyrehold på ejendommen, skal stald, husdyrgødningsopbevaringsanlæg og fodersiloer tømmes og rengøres.

11.2 BILAG 2

Beredskabsplan fremsendt af ansøger

**Beredskabsplan for
I/S Sørup Hønseri
Vestre Landevej 172,
4952 Stokkemarke**

Planen skal revideres minimum én gang årligt, hvor alle punkter skal vurderes for deres fortsatte relevans, og nye punkter tilføjes efter behov.

Navn	Revideret (dato)
Jørgen Christensen	18-10-2016

**Beredskabsplan for
I/S Sørup Hønseri
Vestre Landevej 172,
4952 Stokkemarke**

Indholdsfortegnelse:

Telefonnumre	4
Brand og evakueringsinstruks	5
Stophaner / hovedafbrydere	6
Strømsvigt instruks	7
Bilag 1: Oversigtskort	8
Bilag 2: Indsatspunkter ved spild og overløb.....	9

Udarbejdet af:

Jørgen Lasse Christensen med teknisk hjælp fra Kolding Herreds Landbrugsforening.

Alle oplysninger og informationer i denne mappe er gennemlæst af Jørgen Lasse Christensen som har ansvaret for, at alle forhold er beskrevet korrekt. Kolding Herreds Landbrugsforening kan ikke gøres ansvarlige for nogen form for tab, som Jørgen Lasse Christensen mener at have lidt, pga. fejl eller mangler i denne beredskabsplan.

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. Og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i pakkerummet

Kopi af beredskabsplanen findes på kontoret på Løjetvej 7

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. Med angivelse af:

- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriale og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder mv.
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk:

Ved store uheld ring 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2

Efter brand mm. Tag kontakt til miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

Telefonnumre

Nærmeste telefon står i kontoret og har nr.

	Kontaktes på telefon	Telefontid
Miljøberedskab	112	Hele døgnet
Brandvæsen	112	Hele døgnet
Ambulance	112	Hele døgnet
Miljøvagten	112	Hele døgnet
Lolland Kommune	5467 6767	man-ons: kl. 8.00-15.00 torsdag: kl. 8.00-17.00 fredag: kl. 8.00-13.00
Lægevagten	7015 0700	Hverdage 16.00 - 8.00 samt weekend
Falck	7010 2030	Hele døgnet
Tandlægevagt	2960 0111	Weekend og helligdage 09.30-11.30
Kolding Herreds Landbrugsforening	7634 1700	Kontortid 8.00-16.00
Dyrlæge LVK	9852 0044	
Elektriker	5486 4013	

Brand og evakueringsinstruks

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne - hvor mange -
- Er dyrene kommet ud - art og antal der evt. er fanget
- Er der gasflasker / trykflasker. Er der oplag af handelsgødning / kemikalier

Kontakt Jørgen på tlf. 4033 4569

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriale er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre, porte og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er kommet i sikkerhed.
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der adgangsveje
- Er der gasflasker / trykflasker. Er der oplag af handelsgødning / kemikalier

På ejendommen findes følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Brandslukker (pulver): se placering på oversigtskort (bilag 1)

Stophaner / hovedafbrydere

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand:

Hovedhaner sidder ved indgangen ved stald 1 og stald 2
Se placering på oversigtskort (bilag 1)

Elektricitet:

Hovedafbryder og eltavler sidder i teknikrummet ved stald 1 og stald 2
Se placering på oversigtskort (bilag 1)

Der bruges automatsikringer

Strømsvigt instruks

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

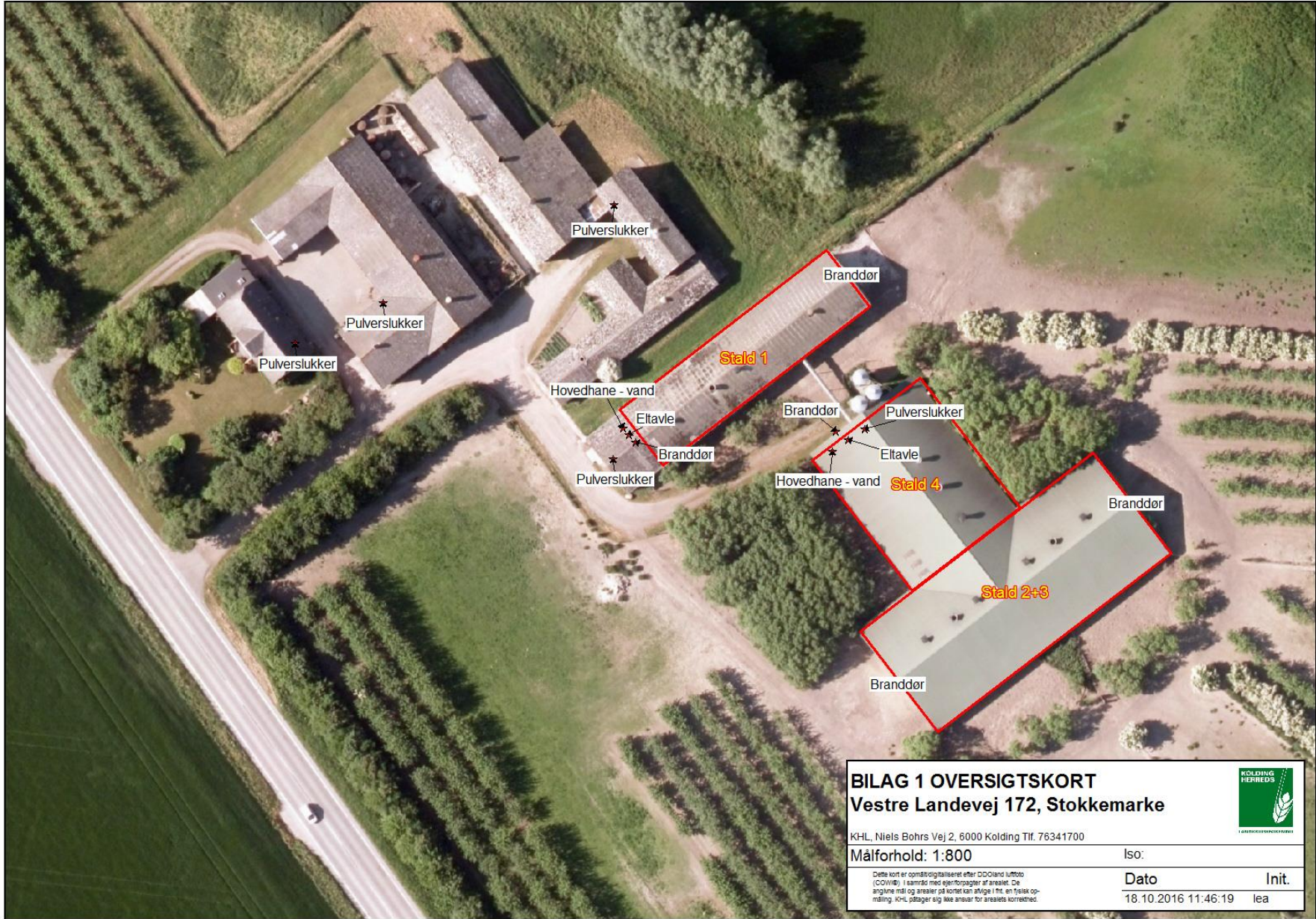
Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller af der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til Seas-nve og forhør om varigheden af udfaldet. Tlf. 7029 2929

Iværksæt opstart af nødstrømsgenerator. Mobil generator er placeret på Løjetvej 7

BILAG 1 OVERSIGTSKORT
Vestre Landevej 172, Stokkemarke

KHL, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding Tlf. 76341700

Målførhold: 1:800

Iso:

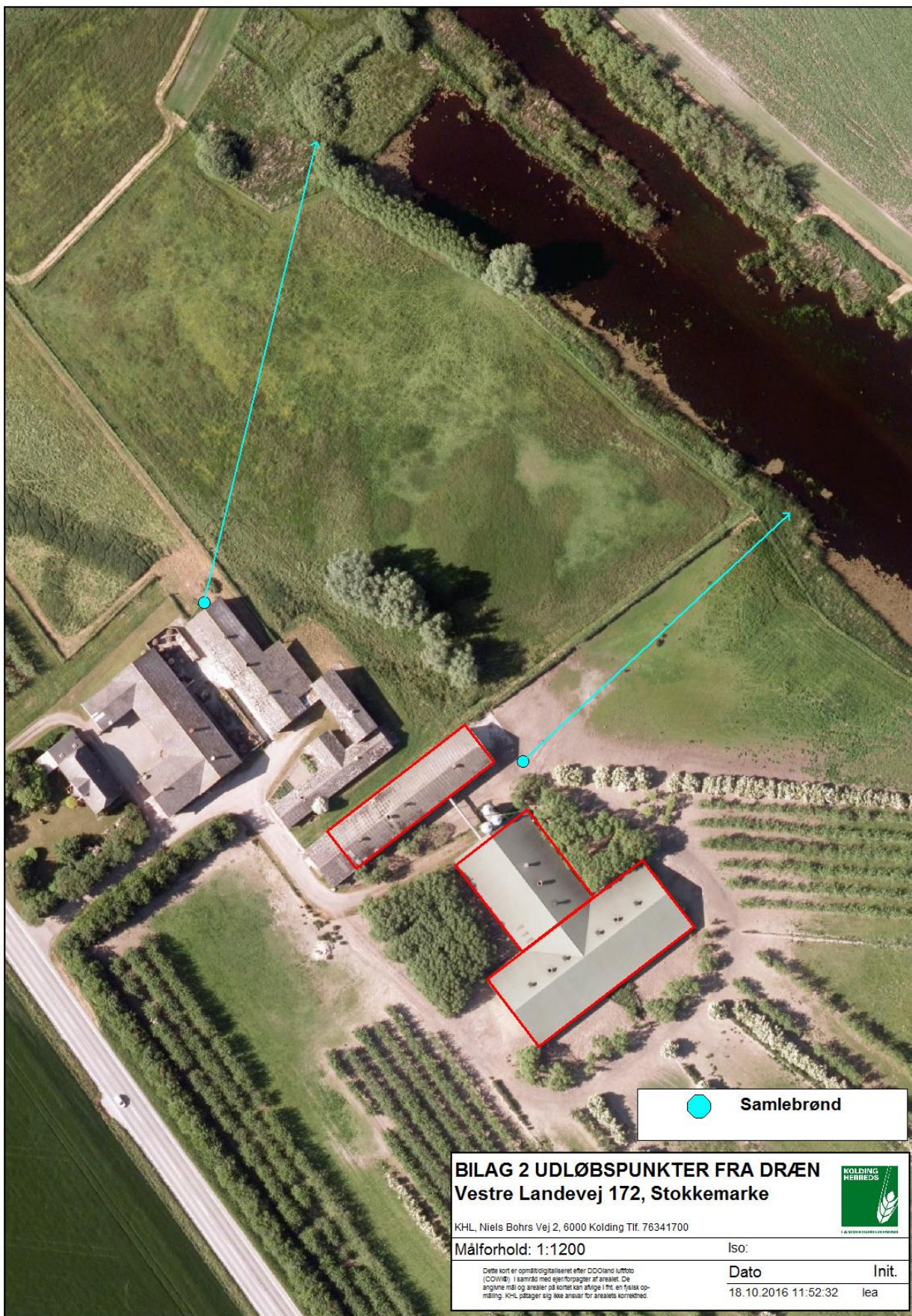
Dette kort er opmålingsmateriale efter DCO's lufoto (COWI) i samarbejde med ejerforpagter af arealet. De angivne mål og arealer på kortet kan afvige i ft. en fysisk opmåling. KHL påtager sig ikke ansvar for arealets korrekthed.

Dato

Init.

18.10.2016 11:46:19

lea

BILAG 2 UDLØBSPUNKTER FRA DRÆN
Vestre Landevej 172, Stokkemarke

KHL, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding Tlf. 76341700

Målforshold: 1:1200

Iso:

Dette kort er oprettet digitaliseret efter DDO-land luftfoto (COWI) i samråd med ejer/forpagter af arealet. De angivne mål og arealer på kortet kan afvige fra en fysisk opmåling. KHL påtager sig ikke ansvar for arealets korrekthed.

Dato	Init.
18.10.2016 11:52:32	lea

11.3 BILAG 3

Anvendte kilder og referencer (afsnit 6.1 og kapitel 7)

- 1) Ansøgningsmateriale
- 2) Analyse af jordbrugerhvervene 2009.
- 3) Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005)
- 4) Basisanalyse del I for vanddistrikt 35, hovedopland II
- 5) Basisanalyse del II for vanddistrikt 35, hovedopland II. Vurdering af vandforekomsters tilstand. Risikovurdering.
- 6) Naturstyrelsen 2013: Natura 2000-basisanalyse 2015-2021 for Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand. Natura 2000-område nr. 173 Habitatområde H152 Fuglebeskyttelsesområde F82, F83, F85 og F86.
- 7) Naturstyrelsen 2013: Natura 2000-plan 2009-2015. Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand. Natura 2000-område nr. 173 Habitatområde H152 Fuglebeskyttelsesområde F82, F83, F85, F86.
- 8) Naturstyrelsen 2013: Natura 2000-basisanalyse 2015-2021 for Maribosøerne Natura 2000-område nr. 177 Habitatområde H156 .
- 9) Naturstyrelsen 2013: Natura 2000-plan 2010-2015 Maribosøerne Natura 2000-område nr. 177 Habitatområde H156 Fuglebeskyttelsesområde F87.
- 10) DMU 2012: Deposition af N komponenter 2009 – kommuner.
- 11) DMU m.fl. 2009: NOTAT. Grøn Vækst – Videnbehov.
- 12) GIS-temaer fra arealinformation vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, §7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
- 13) GIS-temaer fra Storstrøms amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
- 14) Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV (www.dmu.dk/pub/FR635.pdf)
- 15) Habitatbeskrivelser, årgang 2005. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). www.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_fdc_bio/ta/Habitat-beskrivelser-app4b-ver102.doc
- 16) Habitatdirektivbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, nr. 408 af d. 1. maj 2007, med senere ændringer.)
- 17) Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009.
- 18) Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m
- 19) Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder.

- 20)** Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet –DMUS vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur.
- 21)** Lolland Kommune 2008: Registrering af sjældne padder i Lolland Kommune. Upubliceret arbejdsdokument udarbejdet af Kåre Fog for Lolland Kommune.
- 22)** Lolland kommune 2014: upublicerede registreringer foretaget af AGLAJA v. Eigil Plöger i marts 2014.
- 23)** GIS-temaer fra Miljøportalen vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, § 7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
- 24)** Oplysninger på www.naturdata.dk
- 25)** Oversigt over botaniske lokaliteter 3: Lolland, Falster, Møn og Bornholm (Miljøministeriet, 1982)
- 26)** Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061
- 27)** Storstrøms Amt, 2000: Rødlistede insekter i det åbne land i 2000
- 28)** Storstrøms Amt, 2001: Rødlistede fugle
- 29)** Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede padder og krybdyr i Storstrøms Amt 2006
- 30)** Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006
- 31)** Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006
- 32)** Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede planter 2006. En revision af rødlistede planter 1999.
- 33)** Bekendtgørelse nr. 1695. Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

11.4 BILAG 4

Bilag IV arter i Lolland Kommune

Art	Udbredelse/lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts Flagermus	Arten findes på få lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	Arten findes på få lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Troldflagermus	Arten findes på flere lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer; stærkt knyttet til ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- over overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger. Stærkt mennesketilknyttet art.
Skimmelflagermus	Arten findes på en enkelt lokalitet i området ved Nakskov Fjord.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Arten har udelukkende kvarter i bygninger året rundt.
Bredøret Flagermus	Ved overvågning. Detektorlytning i 2002-2005 blev registreret ved Søholt og Hamborg Skov. Det tyder på, at arten er mere udbredt og almindelig øst for Store Bælt end tidligere antaget.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret Flagermus	Arten findes på flere lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder.

	Meget tyder på, at den ikke er sjælden, men blot overset mange steder.	Findes i bygninger og hule træer.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Kun 10-15 recente forekomster på Sydlolland	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Almindeligt forekommende i den vestlige del af kommunen. Registret tæt på anlægget	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedebled, slåen m.v.
Spidssnudet frø	Almindeligt forekommende i hele kommunen. Det ser dog ud til, at den er forsvundet fra landbrugslandet, men har overlevet der, hvor der er moser, enge eller strandenge.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose). Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen. Registret tæt på anlægget	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Grønbroget tudse	Almindeligt forekommende i området omkring Nakskov Fjord og langs Lollands sydvestlige kyst. Registret tæt på anlægget	Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder. Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart". Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.
Strandtudse	Et par forekomster i området ved Nakskov Fjord, en ved Riddertoft, en ved Kramnitse og en på Lindholm. Nogle af disse bestande er meget små og truede. Registret tæt på anlægget	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge. Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.
Klokkefrø	Uddøde på Lolland ca. 1975. Der har været en bestand i den	

	nordvestlige del af kommunen.	
Markfirben	Der vides kun lidt om artens tidligere forekomst. Den har tilsyneladende altid været sjælden på Lolland.	
Eremit	Findes i Halsted Kloster Dyrehave og Maltrup Skov. Tidligere fundet i Keldskov og Kristianssæde Skov (senest set i 1980'erne).	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.
Enkelt Månerude	Har haft forekomster i digegrave. Senest set i 1918 ved Rødbyhavn.	Tilgroning, vandstandssænkning, naturlig succession.
Mygblomst	Enkelte gamle voksesteder i den østlige del af kommunen	Tilgroning, vandstandssænkning.

11.5 BILAG 5

Dispensationer efter Naturbeskyttelsesloven § 3

Jørgen Lasse Christensen
Løjetvej 7
4920 Søllested

15. august 2016

Brevid: 3812720
Sagsnr.: 341554

Lolland Kommune
Teknik- og Miljømyndighed

Postadresse
Jernbanegade 7
4930 Maribo

Tlf.: 54 67 67 67
Fax: 54 67 67 68

lolland@lolland.dk
www.lolland.dk

Kontaktperson
Catarina Brændstrup
Jensen
Natur og Miljø

Tlf.: 54676418
cbje@lolland.dk

Dispensation til anvendelse af engarealer til hold af høns Vestre Landevej 172, 4951 Nørreballe

Lolland Kommune meddeler hermed jf. Naturbeskyttelsesloven¹ § 65, stk. 3 dispensation til anvendelse af eng arealer, der er beskyttet af Naturbeskyttelsesloven § 3, stk. 1, til udearealer til økologiske høns. Arealerne er en del af matrikelnummer 2 B Sørup By, Sørup og fremgår af nedenstående kort (mark 6-0 og mark 2-1).
Dispensationen meddels på nedenstående vilkår.

Vilkår

1. Arealerne må anvendes til udearealer for økologiske høns.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 951 af 3. juli 2013 om naturbeskyttelse

2. Arealerne må ikke omlægges, tilføres pesticider eller gødes med kunstgødning samt husdyrgødning, der ikke tilføres arealerne ved hold af høns.
3. Ændret brug af arealerne skal meddeles til Lolland Kommune.

Redegørelse i sagen

Mark 6-0 har hidtil været anvendt til afgræsning og høslæt, mens mark 2-1 tidligere har været anvendt til afgræsning og høslæt, men siden 2001 har det været anvendt til udeareal for økologiske høns.

Det er Lolland Kommunes vurdering ud fra luftfoto, at begge arealer har haft karakter af eng siden Naturbeskyttelsesloven blev vedtaget i 1992.

I forbindelse med ansøgning efter Husdyrgodkendelsesloven § 11 til udvidelse af besætningen af økologiske høns på ejendommen, blev Lolland Kommune opmærksom på, at mark 2-1 anvendes til udeareal til økologiske høns, mens mark 6-0 efter udvidelse af besætning af økologiske høns også skal anvendes til udeareal for økologiske høns.

Ved skrivelse dateret den 27. november 2015 afgjorde Lolland Kommune, at arealerne, som der nu meddels dispensation til, er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3, stk. 1. Afgørelsen blev ikke påklaget.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at såfremt mark 2-1 fortsat skal anvendes til udeareal for økologiske høns og mark 6-0 fremover skal anvendes til udeareal for økologiske høns kræver det en dispensation efter Naturbeskyttelsesloven § 65, stk. 3, da anvendelsen til hønsehold betragtes som en tilstandsændring.

Overholdes ovenstående vilkår, er det Lolland Kommunes vurdering, at det naturlige plante- og dyreliv på arealerne ikke vil lide varig skade.

Ved besigtigelse den 19. oktober 2015 var det Lolland Kommunes vurdering, at arealet, hvor der i de seneste år er taget høslæt, og arealet, der allerede nu anvendes til udeareal til økologiske høns, ikke var væsentlig forskellig fra hindanden angående planter, der voksede på arealerne.

Klage over afgørelsen

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet ifølge Naturbeskyttelsesloven § 78, stk. 1. Du kan kun klage over retlige forhold.

Klageberettigede er adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, lokale foreninger med interesse i afgørelsen, samt en række landsdækkende foreninger, hvis hovedformål er naturbeskyttelse eller rekreative interesser.

Klagen skal indsendes via Klageportalen, som findes på www.nmkn.dk. Fristen er 4 uger efter afgørelsen er truffet. Klagen skal derfor være modtaget senest 12. september 2016.

Når klagen er indgivet via Klageportalen, vurderer Lolland Kommune, om klagen giver anledning til at ændre afgørelsen. Hvis Lolland Kommune fastholder afgørelsen, sender vi relevante oplysninger i sagen videre til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er en forudsætning for at få behandlet klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet via Klageportalen. Hvis klageren får helt eller delvist medhold, refunderer Natur- og Miljøklagenævnet gebyret.

Hvis du mener, du er berettiget til at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du kontakte Lolland Kommune. Om du fritages, er Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse.

Lolland Kommune giver besked til den, der har fået afgørelsen, om at den er blevet påklaget.

Ifølge Naturbeskyttelsesloven § 87 har en klage over denne afgørelse opsættende virkning, medmindre klagenævnet bestemmer andet.

Ønskes afgørelsen afgjort ved domstolene, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Denne afgørelse er til orientering fremsendt til:

- Per Sunke Agnalt, Vestre Landevej 188 A, 4952 Stokkemarke
- Naturstyrelsen (NST) – nyk@nst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening (DN) – dn@dn.dk
- Det Økologiske Råd – husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF) – natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF) – lokal forening lolland@dof.dk
- Friluftsrådet – fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet Storstrømmen – terkeljmaribo@gmail.com
- Dansk Botanisk Forening – perh@snm.ku.dk

Med venlig hilsen

Catarina Brændstrup Jensen
Natur- og miljøsagsbehandler

Per Sunke Agnalt
Vestre Landevej 188 A
4952 Stokkemarke

15. august 2016

Brevid: 3813568
Sagsnr.: 341554

Lolland Kommune
Teknik- og Miljømyndighed

Postadresse
Jernbanegade 7
4930 Maribo

Tlf.: 54 67 67 67
Fax: 54 67 67 68

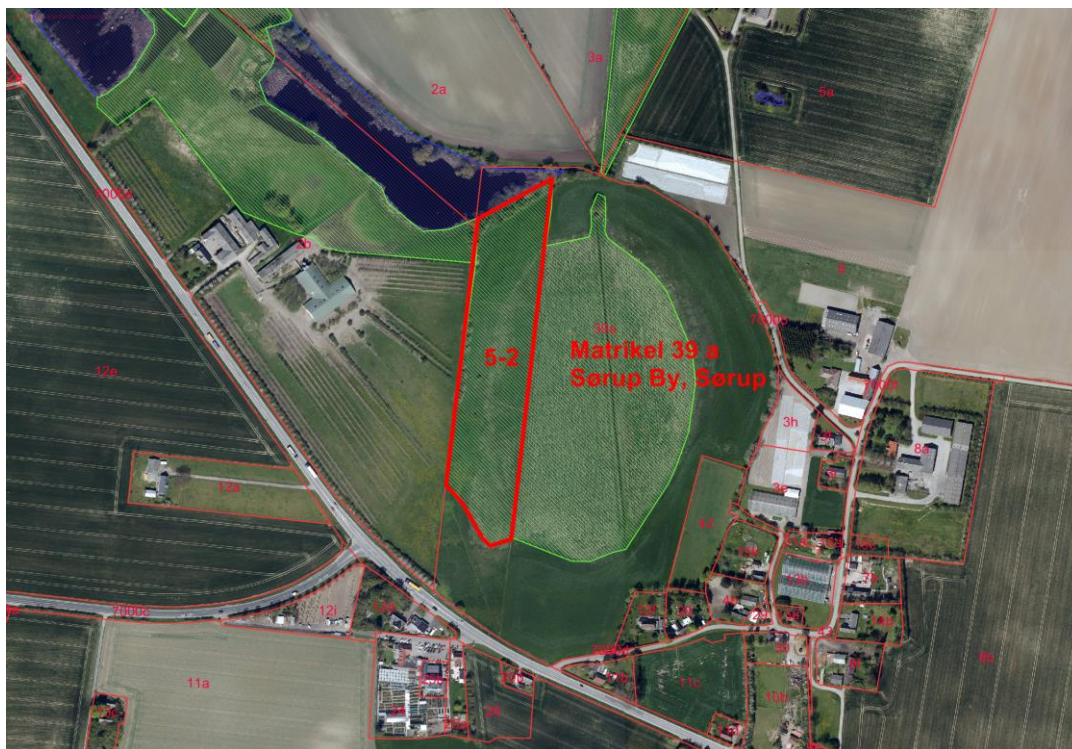
lolland@lolland.dk
www.lolland.dk

Kontaktperson
Catarina Brændstrup
Jensen
Natur og Miljø

Tlf.: 54676418
cbje@lolland.dk

Dispensation til anvendelse af engarealer til hold af høns Vestre Landevej 188 A, 4951 Nørreballe

Lolland Kommune meddeler hermed jf. Naturbeskyttelsesloven¹ § 65, stk. 3 dispensation til anvendelse af eng arealer, der er beskyttet af Naturbeskyttelsesloven § 3, stk. 1, til udearealer til økologiske høns. Arealerne er en del af matrikelnummer 39 A Sørup By, Sørup og fremgår af nedenstående kort (røde markerede del af mark 5-2).
Dispensationen meddels på nedenstående vilkår.

Vilkår

1. Arealerne må anvendes til udearealer for økologiske høns.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 951 af 3. juli 2013 om naturbeskyttelse

2. Arealerne må ikke omlægges, tilføres pesticider eller gødes med kunstgødning samt husdyrgødning, der ikke tilføres arealerne ved hold af høns.
3. Ændret brug af arealerne skal meddeles til Lolland Kommune.

Redegørelse i sagen

Mark 5-2 har hovedsagelig siden 1989 været anvendt til slet og i de senere år delvist til hønsegård til økologiske høns.

Det er Lolland Kommunes vurdering ud fra luftfoto, at arealet har haft karakter af eng siden Naturbeskyttelsesloven blev vedtaget i 1992.

I forbindelse med ansøgning efter Husdyrgodkendelsesloven § 11 til udvidelse af besætningen af økologiske høns på ejendommen Vestre Landevej 172, blev Lolland Kommune opmærksom på, at mark 5-2 skal anvendes til udeareal til økologiske høns.

Ved skrivelse dateret den 27. november 2015 afgjorde Lolland Kommune, at arealerne, som der nu meddels dispensation til, er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3, stk. 1. Afgørelsen blev ikke påklaget.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at såfremt mark 5-2 fremover skal anvendes til udeareal for økologiske høns kræver det en dispensation efter Naturbeskyttelsesloven § 65, stk. 3, da anvendelsen til hønsehold betragtes som en tilstandsændring.

Overholdes ovenstående vilkår, er det Lolland Kommunes vurdering, at det naturlige plante- og dyreliv på arealerne ikke vil lide varig skade.

Ved besigtigelse den 19. oktober 2015 var det Lolland Kommunes vurdering, at arealet, ikke var væsentlig forskellig fra engarealer lige ved siden af angående planter, der voksede på arealerne.

Klage over afgørelsen

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet ifølge Naturbeskyttelsesloven § 78, stk. 1. Du kan kun klage over retlige forhold.

Klageberettigede er adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, lokale foreninger med interesse i afgørelsen, samt en række landsdækkende foreninger, hvis hovedformål er naturbeskyttelse eller rekreative interesser.

Klagen skal indsendes via Klageportalen, som findes på www.nmkn.dk. Fristen er 4 uger efter afgørelsen er truffet. Klagen skal derfor være modtaget senest 12. september 2016.

Når klagen er indgivet via Klageportalen, vurderer Lolland Kommune, om klagen giver anledning til at ændre afgørelsen. Hvis Lolland Kommune fastholder afgørelsen, sender vi relevante oplysninger i sagen videre til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er en forudsætning for at få behandlet klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet via Klageportalen. Hvis klageren får helt eller delvist medhold, refunderer Natur- og Miljøklagenævnet gebyret.

Hvis du mener, du er berettiget til at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du kontakte Lolland Kommune. Om du fritages, er Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse.

Lolland Kommune giver besked til den, der har fået afgørelsen, om at den er blevet påklaget.

Ifølge Naturbeskyttelsesloven § 87 har en klage over denne afgørelse opsættende virkning, medmindre klagenævnet bestemmer andet.

Ønskes afgørelsen afgjort ved domstolene, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Denne afgørelse er til orientering fremsendt til:

- Jørgen Lasse Christensen, Løjetvej 7, 4920 Søllested
- Naturstyrelsen (NST) – nyk@nst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening (DN) – dn@dn.dk
- Det Økologiske Råd – husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF) – natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF) – lokal forening lolland@dof.dk
- Friluftsrådet – fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet Storstrømmen – terkeljmaribo@gmail.com
- Dansk Botanisk Forening – perh@snm.ku.dk

Med venlig hilsen

Catarina Brændstrup Jensen
Natur- og miljøsagsbehandler